

Chicagos Mėras Antanas Cermak Jau Pasimirė

Bankai uždaryti; auksas sulaikyta

Prezidentas uždarė bankus ir sulaikė aukso eksportą. Šaukia kongresą. Rupinsis, kad algos darbininkams būtų išmokėtos

WASHINGTON, kovo 6. — Prezidentas Rooseveltas stvėrėsi griežtų priemonių dabartinėje krizėje, kurį pergyvena bankai, kurie daugely valstijų turėjo uždaryti, o kitur suvaržyti išmokėjimus. Tomis pačiomis priemonėmis stengiamasi išlaikyti šalies turtą ir neleisti auksui ir sidabru išplaukti į užsienį, kur eina plati spekuliacija Amerikos doleriais.

Prezidentas šį rytą, pasinaudodamas karo laiku suteiktomis prezidentui galiomis, išleido proklamaciją, kurią uždarė bankus visoje šalyje keturioms dienoms, uždarė eksportuoti ir užsienį auksą, sidabrą ir pinigus ir pinigų kontrolę pavedė išdo sekretoriui Woodin, kuris gali per "bankų šventę" leisti savo patvarkymus.

Taipgi skubiai pašaukė kongresą susirinkti specialiai sesijai ateinanti ketvirtadienį svarstyti bankų krizę ir patiekti priemonės bankinei sistemai išgelbėti.

Sustabdymas finansinių transakcijų paliečia ne tik bankus, bet kiekvieną finansinę ar kredito įstaigą, paskolų draugijas (spūtkas) ir net pavienius asmenis.

Uždraudimas eksportuoti auksą yra lygus Amerikos nuėjimui nuo aukso pagrindo. Bet išdo sekretorius sako, kad nežiurint to embargo auksui, Amerika nuo aukso pagrindo nenueis.

Dalis suvaržymų bankams nuimta

Tuo tarpu dedama pastangų palengvinti šaliai pergyventi "bankų šventę". Išdo sekretorius Woodin paskelbė, kad pirmiausia turi būti rupinamasi, kad algos darbininkams būtų išmokėtos. Tuo tikslu galbūt bus leista bankams atsidaryti išmokėti algas.

Taipjau leistas apybotas bankinis veikimas. Bankai gali priieiti renduotojus prie saugijų dėžučių. Gali mainyti pinigų. Gali priimti ir išmokėti čekius už atgabentą maistą ir žiurėti, kad maisto priga-benimas nebūtų sutrukdymas del pinigų stokos. Gali priimti mokėjimus. Gali išmainyti valdžios išduotus čekius, taipgi depozitus, kurie dar nebuvo įtraukti į knygas. Bet jokie išmokėjimai negali būti daromi auksu ar aukso sertifikatais.

Chicago ir apilinkai federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Lietus ar sniegas, maža permaininga temperatūra; šiaurės vėjas.

Saulė teka 6:17, leidžiasi 5:46.

Kad pašalinti pinigų trukimą, manoma leisti bankų sąjungoms ceretifikatus ar kitokius pagelbinius pinigus.

Washington eina nuolatinės derybos su bankieriais, kongreso vadais, gubernatoriais ir ekonomistais ieškant geriausių būdų sutvarkyti bankus ir išvesti šalį iš dabartinės finansinės suirutės.

Kongreso vadai jau daro žingsnių prisirengti, kad kongresas galėtų be jokio gaidinimo laiko svarstyti opią bankų padėtį. Manoma, kad pirmiausia kongresas suteiks prezidentui galią tvarkyti bankus savo nuostata, kol kongresas galės priimti nuodugnesnę programą.

Pašto bankai nėra suvaržyti, be del, visų bankų uždarymo jie negali veikti.

Graikijoje susikūrė karininkų diktatorinė valdžia

Venizelos rinkimus pralaimėjo ir valdžia pateko į militaristų rankas

ATHENAI, Graikijoje, kovo 6. — Gen. Nicholas Plastiras sukurė Graikijoje karininkų valdžią ir išleido proklamaciją, uždraudžiančią visokius susirinkimus. Jei kas bandytų laikyti susirinkimus, tai jie jėga bus išvaikomi.

Vakar įvykusiuose parlamento rinkimuose, Venizelos liberalai pralaimėjo ir pats premieras Venizelos šandie rezignavo. Rinkimus laimėjo Tsalderis vadovaujami monarchistai. Gen. Plastiras yra pagarsėjęs savo reakcionieriškumu ir kelis sykus yra vadovavęs sukilimams prieš valdžią ir už tą buvo ištremtas iš Graikijos. Karinę diktatūrą jis įvedė, kad neva palaikyti šalyje tvarką, nes parlamentarinė valdžia pagaidaujamos tvarkos nesukurusi.

Kalbama, kad ir prezidentas Zaimis taipjau rezignuosias.

Zangara bus teisiamas už mero Cermak mirtį

MIAMI, Fla., kovo 6. — Kaip tik pasimirė Chicagos mėras Cermak, Floridos valdžia stvėrėsi žingsnių, kad jo šoviką Jozą Zangarą pasiųsti elektros kėdėn. Zangara ir taip yra nužudytas 80 metų kalėjimui pasikėsiniui ant prezidento Rooseveltto gyvasties ir pašovimo trijų žmonių. Prokuroras Hawthorne tuojaus sušaukė grand jury, kuris Zangarą apkaltino už pirmo laipsnio žmogžudystę.

Jo byla įvyks už kelių dienų.

MIRĖ MIAMI, FLORIDOJE

Chicagos mėras Anton J. Cermak, kuris vakar ryte mirė Miami, Fla., išgulėjęs ligoninėje nuo vas. 15 d. Jį pašovė italas G. Zangara, kuris sakosi norėjęs nušauti Franklin D. Roosevelt

MIAMI, Fla., kovo 6. — Šį rytą, 6:57 val. ryte (5:57 val. Chicagos laiku), Jackson Memorial ligoninėje mirė Chicagos mėras Anton Cermak.

Prie mirties patalo buvo visi artimi mero šeimos nariai, dukterys Mrs. Helen Kenlay, Mrs. Frank Jirka, Mrs. Richey V. Graham, žentai, anukė ir eilė daktarų, Dr. Frederick Tice, Dr. Jirka ir kiti.

Gyvybę palaikė dirbtinomis priemonėmis
Iki mirties Anton Cermak gyvybę buvo palaikoma tikta dirbtinėmis priemonėmis. Buvo padarytos kelios kraujo transfuzijos, teikiamas deguonis (oxygen), leidžiamos maisto adatos ir duodami stimulantai. Bet šešių specialistų pastangos negalėjo jį nuo mirties išgelbėti.

Nuo pat pašovimo pasireiškė įvairios komplikacijos, kurios sužestajį mērą Cermaką labai silpnino, taip kad jau senai prisiėjo gyvastį palaikyti dirbtinomis priemonėmis. Tačiau jis parodė didelį gaumą, didelį atsparumą, kuris stačiai stebino gydytojus.

Jau savaitę laiko atgal jis buvo marinamas ir jo mirties laukta bile valandą. Tada jį silpnino širdis, dėl ko jį prisiėjo patalpinti į deguonio kambarį, kad palengvinti kvėpavimą ir širdies veikimą. Padarius kraujo transfuziją, jis nepaprastai atsigavo ir jau vėl buvo pradėta kalbėti apie jo visišką pasveikimą. Bet į pabaigą peritose savaitės jis vėl ėmė silpnėti. Buvo vėl leista kraujo, kuris laikinai sužestajį atgaivino.

Išsivystė gangrena

Bet neilgam. Šeštadienį buvo padaryta maža operacija ir išimta iš plaučių pulių. To operacija parodė, kad pažeistuose plaučiuose vystosi baisioji gangrena, kurios pirmiau nebuvo įžiūrėta. Tai ir paskubino mirtį. Sekmadienį dar kartą buvo leistas kraujas, bet jis jokios

tikėdami be operacijos Cermako gyvybę išgelbėti.

Cermak gimė 1873 m.

Cekoslovakijoje

Anton J. Cermak gimė gegužės 9 d., 1873 m., mažame Bohemijos miestelyje Kladno, dabartinėje Cekoslovakijoje, Jungtinės Valstijos atvežtas neturėdamas pilnai metų amžiaus. Sulaukęs 17 metų amžiaus atvyko į Chicago, kur pradėjo dirbti prie gatviakarių bendrovės. Prieš tai dirbo kasyklose Braidwood, Illinois.

Vėliau jėgo į anglių ir malkų biznį, kurį apleidęs metėsi į real estate. Pamažu perėjo į bankinį biznį ir prisidėjo prie dviejų bankų suorganizavimo.

Cermakas labiausiai pagarsėjo ir sukovė didžiulius turtus dalyvaudamas politikoje. Pradėjo karjerą politikoje išrinktas į valstijos legislatures atstovus. Vėliau buvo aldermonu, bailiffu, Cook apskrityje komisieriu pirmininku ir, pagaliau, mēru, kurią vietą laimėjo 1931 metais, pergalejęs William Hale Thompson.

Palaidotas bus penktadienį, Chicagoj

Mėro Cermak kunas specialiu traukiniu bus parvežtas į Chicago. Manoma jį pašarvoti jo namuose 2438 Milard Ave. Laidotuvės busiančios penktadienį. Iš namų busias nulydėtas Chicago Stadium, kur bus atliktos apeigos, o po to bus nulydėtas į Cechų tautiškas kapines, kur yra šeiminis mausoleumas ir kur randasi palaidota jo žmona.

Suėmė plėšikus, kurie pašovė Grigaliuną ir Mereckį

Vienas suimtujų, italas, jau prisipažino prieš pašovimo. Kitas, graikas, pats yra pašautas

CHICAGO. — Du iš trijų plėšikų, kurie vasario 25 d. pašovė ir gal sunkiai sužeidė lietuvį aptiekos savininką Joną Gregg-Grigaliuną, 6859 S. Western Ave., taipgi pašovė ir lengvai sužeidė jo darbininką, aptiekininką Jozą Merick-Mereckį, jau tapo suimti.

Vienas suimtujų, Mario Bol-somo, 18 metų am., 1409 Spruce St., jau prisipažino, kad jis dalyvavo užpuolime ant Grigaliuno aptiekos ir išdavė savo draugą, George Karamagnis, 17 metų am., 1734 Maypole Ave., kalpo to plėšimo dalyvį, kuris ir pašovė abu lietuvius aptiekininkus. Karamagnis pats yra policijos pašautas ir guli Mother Cabrini ligoninėje.

WASHINGTON, kovo 6. — Keli žmonės liko sužeisti susirėmimo su policija, kuris įstiklo policijai bandant išvaikyti bedarbių demonstraciją.

WASHINGTON, kovo 6. — Šiandie Kapitoliuje, kur jis tiek ilgai išbuvo senatorium, įvyko pamaldos už mirusįjį senatorių Thomas J. Walsh. Po pamaldų jo kunas liko išvežtas į Montaną, kur jis bus palaidotas greita jo pirmosios žmonos.

HITLERININKAI PILNAI PASIGROBĖ VOKIETIJOS VALDŽIĄ

Bendrai su nacionalistais sudarys didžiulą naują reichstage. Laimėjo ir Prusijos seimą. Teroras labiau stiprinamas

BERLYNAS, kovo 6. — Hitlerininkai kietai pasigrobė Vokietijos valdžią į savo nagus, vakarykšiuose reichstago ir Prusijos seimo rinkimuose laimėjo, kartu su nacionalistais-monarchistais, absoliutę didžiulą vietų.

Nežiurint nuožmaus fašistinio teroro, rinkimuose dalyvavo apie 90 nuoš. balsuotojų, ko dar niekad nebuvo. Todel naujasis reichstagas susidės iš 647 atstovų, vieton buvusių 582.

Naujo reichstago sudėtis

Naujajame reichstago atstovų turės:
Hitlerininkai—288 (pirmiau buvo 196)
Socialdemokratai ir valstybės partija—125 (buvo 123).
Komunistai—81 (buvo 100).
Katalikų centras—73 (buvo 69).

Bavarijos liaudininkai—19 (buvo 19)

Kitos mažos partijos—8 (buvo 24).

Prusijos seime, tikimasi, atstovų bus iki 470.

Hitlerininkai turės 207 atstovų, nacionalistai—43, centristai—67, valstybės partija—3, socialdemokratai—79 ir komunistai—63.

Hitlerininkai valdys šalį be reichstago

Hitlerio kabinetas rytoj susirinks ir nutars kada sušaukti reicstago susirinkimą. Tačiau reichstago posėdis busias trumpas. Atlikus butiniausius reikalus ir suteikrus Hitleriui nepaprastų galių, reichstagas išsiskirstysias dviems metams, o šalį per tą laiką Hitleris valdys be jokio reichstago.

Nors hitlerininkai su nacionalistais ir turi absoliutę didžiulą balsų reichstago, bet jie vistiek nenorj reichstago, ir norj apseiti be jo. Reichstagui esant vistiek jiems tektų aiškinti ir teisinti reichstagui savo žygius ir sursilaukti iš opozicijos aštrios kritikos. Todel per dvejus metus reichstagas nelaikysias posėdžių, kad Hitlerio gaujos galėtų pilniausia sauvaiiauti ir naikinti Vokietijoje paskutinius demokratijos likučius.

ŠVĖSKITE VELYKAS LIETUVOJ!

Jau tik 3 savaitės beliko prisirengti VELYKINEI EKSKURSIJAI, kuri išplauks dideliu ir greičiausiu

Laivu "BREMEN"

KOVO 31 D., 1933

Tuojaus kreipkitės į NAUJIENAS sutvarkymui reikalingų dokumentų ir užsisakykite kambarį ant laivo. Kas pirminis, tas gaus geresnį kambarį.

O kurie nemanote važiuoti Lietuvon, tai palinksminkite savuosius pasiųsdami jiems nors po keletą dolerių.

NAUJIENOS jums patarnaus teisingai, greitai ir gerai.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS ISTORIJA IR PADĖTIS

(Tęsinys)

Kaip ir kokią biznį vedė pirminiai B-vės vadai, galima suprasti jau štai iš ko:

Kad išlaikyti Bendrovės varą Karužos-Račkauskio šeimų rankose, sugalvota "supirkti" procentinėmis notomis (veksliais), ir sekantiems buvo taip akcijos parduota:

Akcijų skaičius	1,000	200	200	200	200	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
1. Romanui Karužai	1,000												
2. Val. Karužai	1,000												
3. Vincui Karužai	200												
4. Vac. Karužai	200												
5. Laurai Karužai	200												
6. Marci Karužai	200												
7. Stellai Karužai	200												
8. J. Strimaitiui	1,000												
9. S. Strimaitienei	1,000												
10. A. B. Strimaitiui	1,000												
11. P. J. Ziurui	1,000												
12. M. W. Bushui	1,000												
13. J. S. Lopattai	1,000												
14. V. K. Račkauskui	1,000												

Viso akcijų 10,000

Turint saviškių rankose 10,000 akcijų, be pinigų įgytų, galima buvo netik lengvai sudaryti kvorumą, bet podraug sudaryti ir direktoriatą iš tokių asmenų, kurie organizatorių planams nebuvo priešingi. Apart to, už šią transakciją išduodant 10,000 šerų be pinigų sau savo šeimai ir draugams — Romanas Karuža pasiėmė iš Bendrovės \$2,000.00 komiso.

Vėlesnis direktoriatas, ištyręs šį švindėlį, transakciją panaikino ir akcijos buvo atšauktos, bet du tūkstantai komiso jau pasiliko pas Karužą.

Beveik panaši transakcija buvo ir su J. J. Bačiūnu. Račkauskas "pardavė" p. Bačiūnui 500 akcijų \$5000.00 sumai ir gavo užtai \$500.00 komiso. Momentaliai "nupirko" nuo p. Bačiūno už \$5000.00 "Lithuania Publishing Co." akcijų (ta bendrovė tada leido buvusią Olševską "Lietuvą" Chicagoje). Vėliau bendrovė toji subankrutavo ir akcijos liko be vertės, bet mūsų Bendrovės šerūs \$5000.00 sumai p. Bačiūnas tebeturi.

Taip tai buvo varomas mūsų Bendrovės akcijų "pardavimo" biznis. Suprantama, ciliškai akcininkai mokėjo "cash", šventai manydami ir tikėdamiesi pagelbėti atstatyti Lietuvą...

Kiek išmokėta komisų? Peržiūrėti visas knygas imty porą mėnesių laiko, todėl pasitenkinsim veikusių revizių komisijų raportais, iš kurių matyti išmokėtos sekančios sumos už algas, keliones ir komisus nurodytiems asmenims:

1. Romanui Karužai	\$29,123.09
2. V. K. Račkauskui	19,181.08
3. Jonui Strimaitiui	18,880.71
4. A. S. Trečiokui	11,263.87
5. M. W. Bushui	9,978.35
6. P. J. Ziurui	9,609.07
7. A. B. Strimaitiui	3,905.28
8. J. S. Lopattai	2,611.20
9. Kun. P. Gudaičiui	1,124.89
10. J. O. Širvydai	163.50
11. Kun. N. J. Petkui	85.00

Viso išmokėta \$105,587.01

Tas buvo maž-daug 1917-1921 metų laikotarpis. Todėl aišku, kad ketvirtadalis visų nuo žmonių surinktų pinigų nuėjo organizatoriams ir direktoriams už visokius "pasidarbavimus".

Kur dingę kiti pinigai? Iš revizių komisijų raportų randu sekančius išmokėjimus nuo 1917 iki 1921 m. (nuo 1921 m. Bendrovė jau nustojo aktyviai veikti):

1. Direktoriams ir organizatoriams	\$105,587.01
2. Resorcinė kompanijai žlugo	\$88,700.00
3. Algoms išmokėta	52,134.38

4. Kiti komisai ir išlaidos	\$35,223.29
5. Skelbimams ir publikacijoms	\$23,390.14
6. Nuostoliai parduodant U. S. Liberty bondus	\$15,610.18
7. Nuostoliai įkuriant Baltic States Banką	\$14,377.62
8. Smulkios išlaidos (?)	\$12,594.82
9. Pastas ir raštinės išlaidos	\$12,265.01
10. Raštinės baldai ir įtaisymai	\$5,698.48
11. Kelionės (?)	\$4,586.57
12. Dividendai (1917-1920 metų)	\$8,665.90

Viso \$397,281.43

Aukščiau paduotos sumos Bendrovei yra jau "dingusios". Pradedant su 1922 m. Bendrovės išlaidos yra tikrai algos sekretoriui (pirmiau \$40.00) ir savaite, o dabar \$35.00), taksai, nuosimčiai SLA, direktorių susirinkimams — viso apie \$5,000.00 metų.

Reikia taipgi pastebėti, kad tuojaus po karo Bendrovė padarė pusėtinai daug pelno iš siuntimo pinigų į Lietuvą, už laivakortes, už siuntimą prekių, už parduotą benzimą ir gazoliną Lietuvai, taipgi už nuosimčius ant pinigų — viso iš tų šaltinių yra gauta apie \$211,000.00. Tikras skaidlingas vargiai kada bus galima gauti, nes knygdystė yra labai neaiški ir daug rekordų truks-ta.

Kaip yra su indėliais? Indėlių-investmentų yra Lietuvoje ir Amerikoje, ir juos turime atskirai numeruoti.

Lietuvon buvo perkelta \$175,000.00. Ši suma buvo paversta į 4,000,000 auksinių. Tais pinigais buvo atidarytas Kaune Lietuvos Atstatymo Bendrovės skyrius, į kurį greit iš Amerikos persikėlė Romas Karuža su visa savo šeima, podraug jo švogeriš Jonas Strimaitis ir, pagaliau, Račkauskas. Iš tų 4 milijonų auksinių buvo idėtos sekančios sumos į tveriamas naujas bendroves:

1. "Nemuna" 1,000,000 auk.	
2. "Ringuva" 1,301,000 auks.	
3. "Dubysa" 804,000 auks.	
4. Kred. Banką 895,000 auks.	
5. Viso 4,000,000 auks.	

Kada Lietuva permainė savo piniginę sistemą, pakcisdama markes ir auksinus į litus, tai tie 175,000.00 Bendrovės pinigų liko tik sekančios vertės:

1. "Nemuno" 415 akcijų po 250 litų	\$10,375.00
2. "Ringuvos" 2554 akc. po 100 litų	\$25,540.00

"Kredito Banko" 2361 akcijų po 100 litų — \$23,610.00.

Viso \$59,525.00. Iš to aišku, kad Lietuvoj dingo mūsų \$115,475.00 (iš \$175,000.00). Vėliau "Dubysa" visai žlugo; "Ringuva" jau beveik žlugus. Nors nominalinė vertė mūsų akcijų Lietuvoj yra \$59,525.00, bet norint jas dabar parduoti, vargu būtų galima gauti \$20,000. O sudėtai \$175,000!

Turime taipgi \$1,900 vertės Lietuvos Laisvės Paskolės bondų, kuriuos taipgi galima priskaičiuoti prie indėlių Lietuvoj.

Amerikoje turime idėję pinigų sekančiai:

1. Lietuvos Žemės Bankas, kun. Žilauze organizuojamas, dabar jau dingęs	\$2,300.00
2. Baltie States Bankas, iš kurio visi pinigai laikui bėgant ištraukti ir sunaudoti bėgantiems reikalingam	\$63,710.00
3. Progress Shoe Co. pirkti šėrai, kompanijai subankrutavus, žlugo	\$1,000.00
4. Resorcin Chemical Co., kompanijai subankrutavus, žlugo	\$88,200.00
5. Lithuanian Publishing Co., pirkty šerų Bendrovės šė-	

rais, dabar Bačiūno rankose \$5,000.00.

6. American Home Builders Co., kuriai kompanijai esant labai blogoj padėty, indėlio vertė yra abejotina \$29,000.00.

7. Bendrovės namas New Yorko, ant kurio yra \$40,000 skolos Susivienijimui ir apie \$9,000.00 taksų ir kitokių "liens", bet namas Bendrovei su remontais iš viso kainavo \$110,000.00.

Ką ištikrųjų turime?

Prie dabartinių aplinkybių niekas negali tikrai pasakyti, kas yra šiandien ko verta, arba kokia vertė to paties daikto bus rytoj. Todėl ir mano čion paduodamos skaitlinės, yra tikrai išreikšimas asmeniškos nuomonės. Mano manymu, dabartinis Bendrovės aktualis (ne ant popieriaus) turtas yra maž-daug sekantis:

1. Namai, į kurį idėjome \$110,000.00, atėmus SLA, morgių sumoj \$40,000.00 ir užsilikusius taksus, etc. \$50,000.00	
2. Lietuvos Laisvės Paskolės bondai	\$4,900.00
3. Lietuvos indėliai: "Nemunas" ir "Kredito" Bankas	\$20,000.00
4. Ofiso įtaisymai ir baldai	\$500.00
5. Pinigai banke ir ant rankų, pagal komisijos raportą sausio 6, 1933 m.	\$4,590.00

Tikras Bendrovės turtas, apie \$79,990.00. Akcijų turime išduoty (37,593) už \$355,930.00, o turto turime apie \$80,000.00, taigi mūsų akcijų vertė yra apie \$2.00 su viršum.

Kadangi Bendrovė, be abejo, turėsime likviduoti, nes joks biznis nei prie dabartinių aplinkybių, nei greitai ateityje neįmanomas, ir kadangi pasirodo, jog prie geriausių aplinkybių ir didžiausių pastangų paskutiniame šėrininkų suvažiavime buvo galima gauti tik 11,264 akcijų reprezentaciją, ir likvidavus Bendrovę ir paskelbus proporcinę akcijoms turto padalinimą, vargu atsišauks daugiau kaip 15,000 akcijų, o kadangi likvidavus, neatsišaukus akcininkų pinigų amžinai nieks nelauks, tai be abejo pinigai bus išdalyti tikrai atsišaukusiems, ir todėl dar vis gali išeiti po apie \$5.00 su virš už akciją.

Paduodamas šitas žinias, aš nenoriu nieko nei kritikuoti, nei teisti. Kiekvienas gali daryti savotišką išvadą. Ar šioji ar tokį nuosprendį išnešime, ar mes ką smerksime ar atleisime, skirtumo nedaro; Lietuvos Atstatymo Bendrovės milžiniškas turtas yra žlugęs, ir Amerikos lietuviams, jį sudėjusiems, dingęs.

Vienok turime dėti visas pastangas, kad iki birželio 1, 1933 m. gautume atstovybę (pamainas, proxies) dar ant 6,533 akcijų, ir todėl visi tie akcininkai, kurie savo igaliojimus dar nesat išdavę, padarykit tai tuojaus, nes jei iki tai dienai nesudarysim reikalingą kvorumą, tai suauksim Bendrovės Speciali akcijų susirinkimą liepos mėn. šiu metų ir Bendrovės vargus nutarsime vienaip ar kitaip likviduoti. Bet tie akcininkai, kurie neatsišauks, jau negalės likvidacijos dalyvaui ir visi jį Bendrove idėję pinigai jiems dings; jais proporcinai pasidalytų tie, kurie atsišaukė ar dar atsišauks.

Taigi, Bendrovės akcininkai, nors dabar, nors tais likučiais dar susirupinkit.

Adv. F. J. Bagočius, Liet. Ats. B-vės Vico-Pirm. 253 W. Broadway So. Boston, Mass. (Galas)

GERB. Naujienų skaitytojais ir skaitytojais prašomi pirkinį reikalingi eiti į tas krautuves, kurios skelbiasi Naujienose.

Prezidentas Franklin D. Roosevelt konferuoja su Anglijos ambasadorium Sir Ronald Lindsay

KORESPONDENCIJOS

Indiana Harbor, Ind.

Antano Mikalošo laidoslūvės.

Vasario 20 d. pasimirė Antanas Mikalošas, Vėlonis jau per kai kurį laiką nesveikavo, — sunkiai susirgo dar per reitą vasarą ir jam jau nebuvo lemta pasveikti.

Vėlonis iš Lietuvos atkeliavo 1901 m. budamas dar visai jaunas. Prie jo iš Tauragės, apskritys, Silalės parapijos. Kaip ir mes visi, jis apėjo savo tėvulius ir išvyko į platųjį pasaulį laimės ieškoti. Iš pradžių vėlonis dirbo vietos pieno liejyklose, Susitaujęs keletą metų, jis užsidėjo biznį. Tai buvo 1907 m. Nuo to laiko jis daugiau nebegrįžo į pieno liejyklas.

Vėlonis priklausė L. P. D. Klibui nuo pat jo susikurimo. Jis buvo vienuoliktas narys, kuris prie to klubo prisirašė. Kai buvo sveikas, tai jis energingai darbavosi klubo labui, — per penkio metų buvo to klubo išdinin-kas.

Vėlonis buvo gana pažangaus nusistatymo žmogus, tačiau nebuvo apleidęs bažnyčios ir todėl tapo su bažnytinėmis apeigomis palaidešas. Šiaip jis visuomet darbavosi su pažangiaisiais: duodavo savo svetainę susirinkimams laikyti klubui, socialistų kuopai ir SLA. 185 kuopai be jokio atlyginimo. Jis daug darbavosi tarp lietuvių, todėl ir buvo visų mėgiamas, — turėjo labai daug draugų, kurie nepamiršo jo ligi pat mirties.

Kai tapo priimtas prohibicijos įstatymas, vėlonis pardavė savo biznį ir nusipirko farmą. Tai buvo 1918 m. rugsėjo mėnesį. Nuo to laiko jis ir gyveno savo farmoje, kuri randasi prie pat Benton Harbor, Mich.

Vėlonio draugai nepamiršdavo jo ir farmoje, — vasaros laiku ten niekuomet svečių netrūkavo. Jo mirtis pusėtinai sujudino apylinkės lietuvių, o ypač gyvenančius Indiana Harbor, kur jis labai plačiai buvo žinomas.

Vėlonio kunas buvo atgabentas į Indiana Harbor, kadangi tai buvo, taip sakant, jo tėviškė: jis čia išgyveno daug metų ir iki pat mirties priklausė prie vietos organizacijų.

Nors ir buvo numatyta, kad laidojimas bus didelis, tačiau niekas nesitikėjo, jog susirinks tiek daug žmonių. Į namus kur buvo kunas pašarvotas, sunku buvo įsivesti tiek dieną, tiek naktį. Į kapines palydėti susirinko apie tūkstantis žmonių. Per du blokus susikimšo automobiliai. Keturi policininkai turėjo daryti tvarką.

Kaip jau pirmą minėjau, vėlonis per ilgus metus priklausė L. P. D. Klibui. Tad

klibiečiai jo nepamiršo; nupirko didelį vainiką, iš namų nulydėjo ligi bažnyčios, o paskui į Šv. Kazimiero kapines. Dalyvavo visi klibiečiai. Į kapines važiavo apie 20 automobilių.

Vėlonis paliko moterį Rozaliją, du sūnus — Franką 19 metų ir Antaną 18 metų — ir tris dukteris Oną, Juozepą ir Evaliną. Visa šeima yra pavydinga. Kol vėlonis buvo sveikas, tai jis nesigailėdamas pinigų, leido savo vaikams į mokyklą. Jie ir dabar tebelanko mokyklas. Vėlonis palyginamai dar buvo nesenaz, bet liga be laiko nuvarė jį į kapus.

Tegul jam būs lengva, šios šalies žemelė!

— Zilas, Senelis.

Hartford, Conn.

Lietuvių Amerikos Užsų Politikos Nepriigulmingo Klubo susirinkimas. — Underwood Elliot Fisher kompanija.

Vasario 26 d. čia lietuvių parapijos svetainėje įvyko Lietuvių Amerikos Užsų Politikos Nepriigulmingo Klubo pa-

prastą mėnesinį susirinkimą. Iš virš 300 klubo narių šiame susirinkime dalyvavo tik apie 70. Kodėl klubo nariai taip pradėjo atšalti nuo susirinkimų lankymo? Daugelis sako, jog tai pasaka bimbinės taktikos. Tačiau, kaip minėjau, šis klubas susideda iš suviršum 300 narių, o bimbinių rėkinių ir jų akly simpatizatorių, kartu sudėjus į kruvą, yra tik apie tuzinas. Taigi draugų klubiečių būtina priederystė yra skaitlingiau lankyti susirinkimus ir drauge visiems kartu svarstyti klubo reikalus. O su bimbiniiais klubas lengvai apsidirbo ligi šiol, apsidirbs su jais tinkamai ir ateityje.

Toliau besvarstant klubo bėgančius reikalus, vienas bimbinių, gavęs progą, atsisotęs pareikšti susirinkimui, kad yra čia, už durų svetainės koks tai delegatas nuo bedarbių tarybos ir laukia, kada jį klubas pakvies į susirinkimą. Klubo pirmininkas G. Levisauskas greitai ir tinkamai tam draugui bimbiniui paaiškino, kad klubas susirinkime kito susirinkimo neleidžia daryti. O antra, klubas visai netiki ir nelaukia jokio išganymo darbininkams iš bimbinių tarybų. Esą, tas jūsu atvestas delegatas, jeigu jis nori ką nors pareikšti, tai galės jėiti, kuomet klubas užbaigs savo susirinkimą.

Didžiuliam narių parėmus ši pirmininko sveiką nusistatymą, susirinkimas buvo tęsiamas galimai rimtai ligi užbaigos.

Užbaigus susirinkimą, ligi valdyba sutvarkė išmokėjimų bilas, tai bimbiniiai turėjo progos įsivesti tą savo bedarbių delegatą. Įėjęs tas jū delegatas į susirinkimą ir pamatęs, kad jau susirinkimas uždarytas ir dauguma narių sustoję eiti lauk, pamatė, kad bus mažai progos iš už save žioplesnių pasipinigauti. Užėmęs vietą, tuoj pradėjo visai niekinti klubą ir valdybą, Maršalka S. Norkevičius priėjęs jam tuojaus pastebėjo: girdi, jeigu atėjai į syedius su bent kokiais

reikalais, tai apsieik džentalmoniškai, — o jei ne, tai svetainės užžiūrėtojas tuojaus išprašys lauk pro duris.

Nabagas tuojaus sušvelnino savo revoliucioniskumą, ir tik prašė aukų. Tąsyk vienas bimbinių perėjo su kepure ir surinko iš savo draugų apie \$2. Tuo ir užsisibaigė šis bimbinių klasių kovos mušis.

***

Čia Underwood Elliott Fisher kompanija turi savo didelę drukuojamų mašinų išdirbystę. Gerasis biznis laimais dirbo su viršum 5,000 darbininkų, o dabar, depresijai užėjus ir darbams sumažėjus, dirba gal apie 1500. Ir tai tik dvi dienas per savaitę. Priegtam ne visi dirba ir tas dvi dienas, o tik tie, kurie darba turi. Kurį darbą nėra nuolatinis, tai gerai, kad gauna padirbėti dvi dienas per mėnesį, o kartais nė tiek negauna.

Ši kompanija savo darbininkams jau yra apskaičiavusi algas po dešimtą nuosimtį tris kartus. Dabar, vasario 23 d., vėl buvo prikabinėjusi; notas visuose departamentuose, kad su kovo 1 d. vėl bus nukapotos algos ant dešimties nuosimčių. Tačiau trijų departamentų darbininkai griežtai tam pasipriešino, kadangi ir su dabartinėmis algomis jokių būdu negalima sudurti galas su galu. Todėl tą pačią dieną po pietų nuėmė pirmesnes notas ir prikabinėjo naujas. Naujosiose notose atšaukiama algų numažinimas. Kol kas paliekamos tos pačios algos ant toliau.

Darbininkai čia visai neorganizuoti, neturi jokios unijos, todėl kompanija su bosais daro ką tik nori su jais.

— Zvalgas.

VARICOSE GYSLOS

Užgydomos Nauju Metodu

Be operacijos ar iškirimo. Be privertimo pūlioti. Šis paprastas gydymas namie leidžia (irne atlikti savo išsilaisvinti kaip paprastai — žmogus. Jis neteikia tik paliečių. Kad esate privertę eiti į lovelę, žodine atšaukite. Esant čia vėliau, taip greitai. Jūs užmiršit, kaip buvo žaizdos, suauksinti mušimai ir padidinti vienas akcentas. Kad jū i trumpa laiku padidėjo stiprumas, tyčiai darbininkai turėtų žinoti, kad šis gydymas yra tikrai geriausias, kaip jū išgydys, žmogus išsilaikys ir jūne žmogus išsilaikys. Jūs esate žmogus.

Spaudos Darbus

Padarome Viesiems Greitai ir Pigiai

BIZNIERIAMS

Bilas
Biznio Korteles
Laiškus ir Konvertus
Plakatus

DRAUGIJOMS:

Atsišaukimus
Lapelius
Korteles
Programas
Tikietus

PAVIENTIAMS:

Vizitinės Korteles
Vestuvėms Laiškai
Suzieduotuvėms
Korteles
Pasveikiniai, etc.

Draugijoms. Konstitucijos ir jų Vedamos Knygos yra Musų Specialybė. Padarom jas ant specialio užsakymo taip kaip jos vedamos, su specialiam linijom ir lietuviškais atgalviais.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street.

Chicago, Ill.

Prezidento Franklin D. Rooseveltto Inauguracinė Kalba

WASHINGTON, D. C. — Naujas Jungtinių Valstijų prezidentas Franklin D. Roosevelt, priėmęs priesaiką, kovo 4 d., pasakė sekančio turinio kalbą:

Aš esu tikras, kad mano tautiečiai tiki, jog įžengdamas į prezidento vietą, aš kalbėsiu į juos su atvirumu ir pasiryžimu, kurio dabartinė mūsų tautos padėtis reikalauja.

Dabar yra svarbiausias laikas pasakyti tiesą, visą tiesą, atvirai ir drąsiai. Be to, mes neturime bijoti teisingomis akimis pažūrėti į padėtį mūsų šalyje dabartiniu laiku. Ši tauta gyvuos, kaip ji visuomet gyvavo, atsigriebs ir klestės. Todėl, visų pirma, leiskite man pareikšti savo tvirtą įsitikinimą, kad vienintelis dalykas, kurio mes turime bijoti — yra pati baimė — bevardis, nenuosakus ir nepateisinamas teroras, paralyžuojas pastangas reikalingas paversti traukimąsi atgal į žengimą priešin.

Kiekvienoje tamsioje mūsų nacionalinio gyvenimo valandoje vadovavimas, pasireiškęs atvirumu ir spėka, buvo visuomet sutiktas su įvertinimu ir parama pačių žmonių, kuri yra būtina reikalinga atsiekti pergalę. Aš esu tikras, kad jūs ir šiuo kartu duosite savo paramą vadovavimui šiose kritingose dienose.

Su tokiu jausmu iš savo ir iš jūsų pusės mes susiduriame su bendrais sunkumais. Jie paliečia, aciu Dievi, tik materialius dalykus. Vertybės susitraukė iki fantastinio laipsnio; mokesčiai pakilo; mūsų galė mokėti nupulė; kiekvienos rūšies valdžia susiduria su plačiu iššaidų numažinimu; apyvartos priemonės yra užšalusios prekybos srėvė; kur nepažvelgsime, guli nuvytę industrinių įstaigų lapai; ukininkai neranda rinkų savo produktams; tukstančiai šeimynų neteko ilgų metų sutaujų.

Svarbiausia, minios bedarbių piliečių yra susiduriosios su niurionis egzistencijos problemomis ir nemažesniais skaičius prakaituoja, tegaudami mažą atlyginimą. Tik kvailas optimistas gali užginčyti tamsias momento realybes.

Vienok mūsų sunkumai kyla ne iš kokių nepasisekimų esmėje. Mus neužpuolė žiųjų plėga. Palyginus mūsų sunkumus su tais pavojais, kuriuos nugalėjo mūsų prateiviai, nes jie tikėjo ir nebijojo, mes turime daug užką dėkoti. Gamta tebėra duosni ir žmogaus pastangos tą duosnumą padidino. Gausa yra prie mūsų slenkščio, bet pasinaudojimas ja, jos aktyvaizdoje, vysta.

Visų pirma, taip yra todėl, kad žmonių gėrybių mainymo valdovai neištesėjo per savo užsispyrimą ir nekonpetentiškumą, prisipažino prie savo nepasisekimo ir pasitrau-

kė. Nesąžiningų pinigų mainytojų darbai stovi apkaltinti visuomenės opinijos teisme, žmonių širdžių ir proto pasmerkti.

Tiesa, jie bandė, bet jų pastangos buvo, nulietos nudėvėtos tradicijos formose. Susidūrę su kredito smukimu jie tesulię skolinti daugiau pinigų.

Netekę pelno mirazų, mūsų žmonėms vieti, kad jie sektų jų klaidingą vadovavimą, jie griebėsi verksmų, su asaromis maldaudami gražinti pasitikėjimą. Jie nežino tik pelnigaudų gentkartės taisyklės. Jie neturi nuovokos, o tie, kurie neturi nuovokos — žūsta.

Pinigų mainytojai apleidavo aukštus sostus mūsų civilizacijoje. Dabar mes galime tą šventyklą gražinti praktiškai tiesomis. Atsteigimo platumas priklauso nuo to, iki kurio laipsnio mes pritaikysime socialines vertybes, kilnesnes už paprastą piniginių pelną.

Laimė gludi ne vien tik turėjime pinigų; ji gludi smagume, kurį suteikia atsiėkimas tikslo, džiaugsme, kurį suteikia kurybinės pastangos. Darbo smagumas ir moralė stimuliacija neturėtų būti ilgiau užmiršti pakviesiamie besivaikyme paskui greitai pranykstančius pelnus. Šios tamsios dienos bus vertos viso to, ko jos mums kainavo, jeigu jos mus išmokys, kad ne mes turime tarnauti savo tikram likimui, bet jis turi tarnauti mums ir mūsų tautiečiams.

Pripažinimas klaidingumo materialio turto, kaip laimės pamato, eina ranka už rankos su atmetimu įsitikinimo, kad aukštų politinės ir valdžios vietos turi būti matuojamos garbės, kurią vietos suteikia, ir asmeninio pelno matais; be to, turi ateiti galas elgesiiu bankininkavime ir biznyje, kuris per daug dažnai yra pridavęs šventam pasitikėjimui storžieviskos, egoistiškos skriaudos išvaizdą. Visai nestebėtina, kad pasitikėjimas vysta, nes jis gali bujoti tik iš teisingumo, garbės, pareigų šventumo, ištikimos apsaugos ir neegoistiškos darbuotės; be jų jis negali gyvuoti.

Bet atsteigimas reikalauja ne tik atmainų etikoje. Šiai tautai reikia veikti — veikti tuojau. Svarbiausias iš pirmųjų mūsų darbų yra grąžinti žmones į darbą. Tai nėra neišsiaiškinta problema, jeigu prie jos eisime protingai ir drąsiai. Tikslas gali būti dalinai atsiektas valdžiai sumobilizuojant savo jėgas tiesioginiai tam darbui, traktuojant tą darbą taip, kaip mes traktuotume karo pavojų, bet tuo pačiu laiku per tą darbo suteikimą įvykdomi būtina reikalingus projektus stimuliuojant ir reorganizavimui mūsų natūralių resursų naudojimo.

(Pabaiga rytoj)

Naujasis prezidentas Franklin D. Roosevelt ir jo šeima

Chicago Lietuvos Auditorijos B-vės susirinkimas

"Naujienų" penktadienio laidoje tilpo aprašymas apie Lietuvos Auditorijos šerininę susirinkimą. Kadangi aš tame susirinkime irgi dalyvavau, tai matau reikalingą kiek plačiau ir teisingiau parašyti apie to susirinkimo eigą.

Buvo garsinta, kad susirinkimas prasidės lygiai 7:30 v. vakaro. Todėl paskirtu laiku aš nuvykau į susirinkimą. Man labai nustebino tas faktas, kad svetainė buvo beveik tuščia. Lygiai devintą valandą direktorių pirmininkas prabilo į susirinkusius (viso buvome tik 37). Pirmiausiai jis kreipėsi į susirinkusius, klausdamas, ką reikia daryti, nes į susirinkimą neatvyko reikiamos skaičiaus. Vadinas, nėra kvorumo. Duota ir paremta įnešimas, kad, nežiurint į nieką, susirinkimas būtų laikomas. Už įnešimą visi vienbalsiai pasisakė.

Pirmininkas atidarė susirinkimą.

Pirmininkas paklausė, kas manoma daryti su susirinkimo vedėju, — rinkti naują ar palikti tą patį. Susirinkimas nutarė, kad palikti senąjį.

Tasysk pirmininkas oficialiai atidarė susirinkimą, pareikšdamas, jog tai yra vienas svarbiausių susirinkimų ir gal paskutinis. Atsiklausė, ar šauktai žinau, jog ta kompanija nei vienais metais tiek pinigų nei Auditorijos Bendrovės nėra paėmusi.

I tai auditorius atsakė taip: kiek kompanija pinigų priėmė, — tai ne mano dalykas. Iš rasičių aš suradau, kad yra tiek išmokėta. O jeigu kompanija tiek pinigų nepriėmė, tai aš už tai neatsakau.

pareiškė: girdi, gerbiamieji, ar jūs mano raportą priimsite, ar atmesite, aš jums kito vistic nebegaminsiu.

Pasilieka auditoriaus raportas.

Auditoriaus raportas buvo labai ilgas ir paskirstytas į tris dalis. Po kiekvienos dalies perskaitymo buvo trumpas pertraukos. Raportas buvo labai rupestingai priuostas ir kiekvienam suprantamas. Kad viskas būtų aišku, padaryta palyginimas su Cicero Liuosybės Bendrovės svetaine.

Nurodė nepasisekimo kaltininką.

Kada auditorius užbaigė savo raportą, tai tuoj iš susirinkusių tarpo pasigirdo balsas: esą, gal auditorius teiksis paaiškinti, kad "viso to nepasisekimo yra kaltininkas"? I tai auditorius atsakė maždaug taip: gerbiamieji, ne mano užduotis kaltininko ieškoti. Mano užduotis buvo įvesti visas sąskaitas nuo pat Auditorijos įsteigimo. Dėl didesnio aiškumo nurodžiau, kaip Cicero Liuosybės Namų Bendrovės reikalai yra tvarkomi. Jeigu padarysite palyginimą, tai, be abejonės, suprasite, kas yra nepasisekimo kaltininkas.

Auditoriaus raportas vienbalsiai priimtas

Pasigirsta vėl balsas: auditoriaus raporte pasakyta, jog 1927 m. už anglų buvo išmokėta \$1,400.40. Ne tik tu metų, bet ir kitų metų anglies bilos nesutinka. Aš esu anglių kompanijos atstovas ir tikrai žinau, jog ta kompanija nei vienais metais tiek pinigų nei Auditorijos Bendrovės nėra paėmusi.

I tai auditorius atsakė taip: kiek kompanija pinigų priėmė, — tai ne mano dalykas. Iš rasičių aš suradau, kad yra tiek išmokėta. O jeigu kompanija tiek pinigų nepriėmė, tai aš už tai neatsakau.

Auditoriaus raportas vienbalsiai priimtas.

Upas labai prastas. Pirmininkas pranešė, kad "gold bonų" savininkų komitetas yra užvedęs bylą prieš Bendrovę. Bendrovę atstovauti vienbalsiai išrinktas p. Krikščionas.

Šiame susirinkime šerininę upas buvo labai prastas. Kas tik turėjo progos, visi išmetinėjo buvusiems viršininkams.

PRANEŠIMAS

J. M. Locaitis

Noriu pranešti visiems lietuviams, o ypatingai tiems, kurie per mane darė bent kokį biznį su Universal State Banku, kad mes dabar atidaryme ofisą ir esame pilnai pasirengę patarnauti savo tautiečiams sekančiuose reikaluose:

Panaujiname morgičius ir iškolektuojame nuosimčius. Inšuriname namus, rakandus ir automobilius. Mainome farmas ir namus ant morgičių. Perkame Lietuvos Laisvės Bonus už "cash".

Taipgi reikalingiems duodame rimtų ir naudingų patarimų veltui. Prašome atsilankyti. Atminkite tą, kad "nauja" šluota visuomet geriau šluoja.

J. M. LOCAITIS
(ELIAS AND CO.)
6255 S. Western Ave.

kams, kam jie taip Bendrovę įklampino. Nuo savęs aš čia turiu pridurti štai ką: tai nėra jų kaltė, bet mūsų pačių. Mes jiems suteikėme neribotą galią, tai jie ir elgėsi, kaip jiems patiko. — J. Balakas.

(Ryt "Naujienose" tilps įdomūs faktai, patirti susirinkime, kurie nušviečia bendrovės veikimą nuo 1921 — 1932 metų).

Nu šviete Valdžios klausimą pirmoj Pažangos' paskaitoje

Užvakar Universal Kliube Dr. A. Montvidas atidarė šios organizacijos rengiamą paskaitų seriją.

Nagrinėdamas įdomų ir kiekvienam žmogui svarbų valdžios klausimą, Dr. A. Montvidas, generalis "Pažangos" organizatorius ir žymus kalbėtojas, vakar atidarė seriją paskaitų, kurias toji organizacija yra pasiryžusi surengti.

Įdomioje ir ilgoje paskaitoje daktaras nurodė kodėl valdžia reikalinga, koks būtų žmonių gyvenimas, jeigu jos nebūtų, kaip ji išsivystė, etc.

Kalbėtojas užvakar po pietų Universal Kliube, 814 W. 33rd St., kur panašios paskaitos įvyks reguliariai. Buvo susirinkęs nemažas būrelis "Pažangos" narių ir suinteresuotų.

Paskaitą atidarė Dr. Graičūnas, 1-mo "Pažangos" skyriaus pirmininkas, nurodėdamas, kad kultūros plėtimas yra vienas svarbiausių organizacijos tikslų ir — todėl rengiamos šios paskaitos.

Garsinkitės Naujienose

DIDELĖ
DIDŽIUMA
REIKALAUJA
Gillette
BLADES

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ be persidėmo

METINĖ ESKURSIJA Į LIETUVĄ

Rengiama vadovybėje Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos GARLAIVIUI

"BERLIN"

Išplauks iš New Yorko Gegužės 10 d.

Trečios Klasės Kainos:
Iš New Yorko į Klaipėdą \$ 92.00
I Klaipėdą ir atgal 153.50
Pridedant Jung. Valst. Taksus.

Informaciją kreipkitės į

COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE
AMERIKAZIUS IR E. KUONIKAS SAV., 160 Grand St., Brooklyn, N. Y.
"NAUJENOS" 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc., 234 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
A. S. TREČIOKAS, 197 Adams St., Newark, N. J.
"DIRVA" 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
JOHN SEKYS, 433 Park St., Hartford, Conn.
PAUL MOLIS, 1730 — 24th St., Detroit, Michigan.

NORTH GERMAN LLOYD
Linija Garlių Garliavių
BREMEN
IR
EUROPA

P. BARTKEVICIUS, 678 No. Main St., Monticello, Mass.
J. J. URBAS, 187 Oak St., Lawrence, Mass.
J. ZEMANTAUSKAS, 130 Congress Avenue, Waterbury, Conn.
A. VELECKIS, 503 South Ave., Bridgeport, Conn.
C. J. WOSHNER, 1921 Carson St., 206 All Nations Bank Bldg., Pittsburgh, Pa.
LITHUANIAN VYENBEE PUBLISHING CO., 192 Grand St., Bklyn, N. Y.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS
3514-16 W. ROOSEVELT ROAD
at St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8902
Vanos, lietava ir druskos vanos.
swimming pool.
Rusiška ir turkiška pirtis moterims
serdomis iki 7 v. v.

Daktaras

Kapitonas
Pasapliniam kare

WISSIG,

Specialistas iš
Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU PER 28 METUS NEŽIURINT KAIP UŽSISENĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA. Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pusių, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, košlį, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalioja jus išgyti, atleiskite čia ir peritinkinkite ką jūs jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonius. Patarimas vykdi. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 valandos ir nuo 5-8 valandų vakare. Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kampsas Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

Don't neglect Colds

Šaltis krutinėj ir gerklėj gali pasidaryti labai rimtas. Palengvink jį 5 minutes su MUSTEROLE. Pridėk syki į valandą per penkias valandas, ir jausi palengvinimą. Milijonai vartoja jį per 20 metų. Rekomenduojamas daktarų ir slaugių.

MUSTEROLE
BETTER THAN A MUSTARD PLASTER
USE US 100-00

Garsinkitės Naujienose

THE GEEVUM GIRLS

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
5c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos elna kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos Ban-
druvė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kainos:

Chicago — paštui	\$8.00
Metams	4.00
Pusmetui	2.00
Trims mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicago per išsiuntimą:

Vienam mėnesiui	8c
Savaitėi	18c
Mėnesiui	75c

Sužsakymams Valstijose, na Chicagoj, paštui:

Metams	\$7.00
Pusmetui	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atplėgta)

Metams	\$8.00
Pusmetui	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Vienam mėnesiui	1.75
Vienam mėnesiui	.75

Orderiu kartu su užsakymu.

BANKŲ UZDARYMAS

Naktį iš penktadienio į šeštadienį paskelbė bankų "šventę" Illinois ir New Yorko valstijos. Sekmadienį viso krašto bankus, spulka ir kitas finansines įstaigas uždarė keturioms dienoms federalinė valdžia. Paskelbimas apie bankų uždarymą yra pirmas naujojo prezidento aktas. Tuo pačiu laiku Rooseveltas išleido ir kitą svarbų pranešimą: kad ketvirtadienį susirinktų naujasis kongresas.

Šitie valdžios veiksmai rodo, kokia rimta padėtis yra susidariusi Jungtinėse Valstijose. Valdžia yra priversta veikti skubiai ir griežtai. Šitą reikalą pagimdė Hooverio administracijos neveiklumas. Visas Hooverio šeiminkavimas buvo nelaimingas kraštui, bet paskutiniai keturi mėnesiai jo tarnybos, kada jisai, netekęs autoriteto, sėdėjo Baltamjame Name, negalėdamas nieko daryti, ir leido dalykams eiti blogyn ir blogyn, buvo aršiausi. Jeigu Hooveris būtų tuoj po rinkimų resignavęs ir užleidis savo vietą naujam prezidentui, tai krizis Amerikoje nebūtų pasiekęs tokio aštrumo, kokiį jisai pasiekė dabar.

Jeigu Hooveris negalėjo sulaukyti krizės augimą, tai jisai turėjo bent imtis griežtų priemonių apsaugoti krašto finansus. Bet, tur but, partinis republikonų egoizmas neleido jam pasiekti taip, kaip pasiegtė tikrą pradžią eiti savo pareigas naujoji administracija. Juk tai būtų buvusi "negarbi" republikonams pabaigti savo 12 metų valdymą jų pačių prezidento dekretu, uždarančiu bankus! Šitą nemalonų žingsnį jie paliko atlikti demokratų valdžiai.

Kas bus, pasibaigus keturioms "švenčių" dienoms, kolkas dar nežinia. Ketvirtadienį, susirinkęs Washington, kongresas svarstys pirmiausia bankų klausimą. Jeigu iki to laiko bus paruoštas planas, kaip toliau tvarkyti bankus ir krašto finansus, tai kongresas jį priims ir bankai gal tuojaus vėl atsidarys. Jeigu Rooseveltas patarėjai nebus suspėję planą pagaminti, tai bankų "šventę" bus prailginta dar kelioms dienoms. Galų gale, bankai, žinoma, bus atidaryti.

Tuo tarpu Amerikos valdžia ir finansininkai yra daugiausia susirupinę tuo, kad sparčiai dyla aukso atsarga, kuria yra padengti popieriniai pinigai. Žmonės traukia aukšą iš bankų, užsieniu kreditoriai traukia aukšą iš Amerikos. Prezidentas Rooseveltas laikinai uždraudė aukso išmokėjimus ir gabenimą į užsienius. Tai faktinai reiškia laikiną atsisakymą nuo aukso valiutos. Bet ar aukso standardą Amerika apleis ilgiam laikui, kaip kad padarė Anglija ir daugelis kitų šalių, veikiausiai paaiškės susirinkus kongresui. Daugelis finansininkų sako, kad be infliacijos Amerika negalėsianti apsieiti, bet valdžioje tuo tarpu dar vyrauja nuomonė, kad butinai reikia ginti aukso valiutą.

VOKIETIJOS KRIZIO RINKIMAI

Telegramos iš Berlyno praneša, kad hitlerininkai kartu su nacionalistais gavo absoliučią daugumą balsų rinkimuose į reichstagą ir į Vokietijos seimą. Iš 39,290,000 visų paduotų balsų tos dvi partijos gavusios 20,391,000. Ypatingai pakilę hitlerininkų balsai: nuo 13 iki 17 milijonų!

Tai yra dalinai tiesioginis vaisius to žvėriško teroro, kurį fašistiskai monarchistiskai valdžia vartojo prieš opozicines partijas. Kairomsioms partijoms buvo uždrausti mitingai, jų laikraščiai buvo (ir dar tebėra) uždaryti, jų vadus "nacių" gaujos užpuolė gatvėse ir privatiniuose namuose; rinkimų dieną ginkluoti monarchistų ir fašistų milicininkai stovėjo aplink balsavimų vietas ir darė "tvarką".

Pastebėtina, kad šitose pasibaisėtino teroro sąlygose socialdemokratų pražudė tik vieną mandatą. Bet už tai komunistai neteko daugiau, kaip 20 nuosimčių balsų ir vietų parlamente. Šitie faktai dar kartą įrodė, kad tvirtai suorganizuota darbininkų partija Vokietijoje yra socialdemokratų, bet ne komunistų. Milionai žmonių, tarp kurių turi pasisekimo komunizmo evangelija, yra nenustovėję, politiškai nesubrendę elementai. Vieną kartą jie balsuoja už komunistus, kitą kartą už fašistus.

Bendrai tie rinkimai tai — krizės padarinys. Vokietijos žmonės yra desperacijoje. Jie nebesitiki sa-

vo jėgomis ir ieško "mesijošius", kuris parodytų jiems kelią iš dabartinio skurdo į laimę. Tokiu "mesijošium" jie pasirinko Hitlerį. Tačiau jiems teks nusivilti, nes Hitleris ne tik neduos žmonėms laimės, bet įtrauks kraštą į dar didesnę vargą.

Apžvalga

PARAPIJONŲ KOVA SU KUN. MILUKU

Visos senesnės Amerikos lietuvių katalikų parapijos pergyveno didesni ar mažesnių "revoliucijų", kurios paprastai kyla iš klebonų savivalavimo ir per daug didelio godumo. Dabar eina kova ir kun. Miluko parapijoje. Maspeth'e.

Kun. Milukas yra vienas uoliausių klerikalizmo šulų pas Amerikos lietuvių. Savo laiku jisai buvo klerikalų lyderis ir "pasiųmėjo" savo plūdimais prieš "bedevius". Jisai turi pretenzijų ir prie "literato" vardo: pirmiausia leido savaitraštį "Žvaigždė", kurią vis stengdavosi įpiršti už organą R.-K. susivienijimui, o dabar leidžia tuo pačiu vardu neva žurnalą, vieną kartą per tris mėnesius. Tas neva žurnalas yra pripildomas Miluko gspadinės, Julijos Pranaičiūtės, daktariškais plepalais apie "mukas" ir šventųjų abrozus Ispanijos bažnyčiose. Daugiau nieko jam nėra.

Apie Maspeth'o parapijonų kiverius su klebonu Miluku pranešama, kad į tuos kiverius jau įsiikišo vyskupas. Padaręs tyrinėjimą, vyskupo atstovas išgirdo daug įvairių kaltinimų prieš Miluką. "Vie-nybė" rašo:

"Idomus buvo kelių parapijonų skundas parapijos reikalais. Jie sakė, kuomet sudegė senoji bažnyčia, tai parapijos komitetas tarėsi ir išgavo apdradą. Dar pridėję kiek pinigų buvo nutarę statyti naują bažnyčią. Bet kun. Milukas buvęs išsiskolėjęs apdrados pinigų ir parapijonys turėjo už bažnyčios pastatymą iš savo kišenių užmokėti. Vėliau tai bažnyčiai reikėjo vargonų. Visi parapijonai sudėjo po \$5 ir norėjo įtaisyti geras vargonus. Bet ir čia Milukas tik nupirkęs piano didumo vargonėlius, o kitus pinigų kaž kur sunaudojęs." Sena istorija. Klebonai neva gano parapijonų dušias, bet nugano parapijų pinigus.

"BOLŠEVIZMAS — DIDŽIAUSIAS DARBININKŲ IŠVADAVIMO STABDYS"

Tokiais žodžiais apibūdino Rusijos vadinamąjį komunizmą Vienos žurnale "Kampf" (Kova) garsus marksizmo teoretikas Karolis Kautsky. Anot "L. Zinių", jisai rašo:

"Aš laikiu, kad greit visiems bus aišku, jogei bandymai diktatūros ir teroro keliu paversti Rusiją socialistiskai valstybe nepavyko. "Rusijos darbininkai ir valstiečiai pagaliau nugriau tai, kas labiausia juos slėgė, butent: komunistiskos diktatūros valstybinį aparatą. Komunistų sukurtieji fabrikai ir kolchozai bankrutuos. Komunistai neturės kuo užlaikyti G. P. U. ir karo biurokratiją. Tuo prasidės raudonosios vergijos krizis." Kautskis palietė ir klausimą galimumo "bendro fronto" tarpe socialistų ir komunistų. Jisai sako:

"Maskvos valdovai visose šalyse ieško ne lygių sau sąjungininkų, o klusnių jų įsakymų vykdytojų ir tarnu. Maskvoj sėdi tas proletariato priešas, kuris panaikino visus galimumus sudaryti vieną darbininkų frontą ir atremti fašizmą.

"Antagonizmas tarp Maskvos ir socialistinio Internacionalo yra logiškas, esminis. Maskvos ir socialistų negalima sutaukyti, kaip negalima sutaukinti diktatūrą su demokratija.

"Vieningas darbininkų frontas susikurs, kai žlugs Maskvos diktatura, nes be jos visų šalių komunistų partijos mirs. Dabar jos gauna šukius (obalsius) iš Maskvos ir minta Maskvos pinigais. Kai truks tas geležies ir aukso bankas, kuris laiko jau ištuštėjusią bolševizmo statinę, bolševizmas nustos savo reikšmės.

"Komunistų diktatūros esimas Sovietų Rusijoje yra didžiausias pavojus darbininkų klasės išsivadavimui iš kapitalizmo verguvis.

"Tik tai diktaturai žlugus, bus galima vieninga darbininkų fronto kova už visos paverptos žmonijos laisvę."

Tai, be abejonės, teisinga nuomonė. "Naujienuos" yra atkartotinai pareiškusi, kad bolševizmas yra stipriausia kontr-revoliucijos ir fašizmo atspara pasaulyje. Nors buržuaziniai liberalai pastaruoju laiku buvo pradėję tikėti į Stalino "piatilietkos" stebuklus, bet praktika rodo, kad ta "piatilietka" padidino Rusijos žmonių skurdą, o ne pakėlė kraštą ekonomiškai. Milžiniškos dirbtuvės, kurias bolševikams pastatė Amerikos ir Vokietijos inžinieriai už pinigų, išplėstus badaujantiems rusų valstiečiams ir darbininkams, dirba labai prastai. "Kolchozai" (kollektyvai ūkiai), kuriuos buvo Stalino nagaika suvaryti milijonai Rusijos ūkininkų, nepasigamina nė tiek grūdų, kad turėtų pakankamai maisto ir sekų; o individualiai ūkininkai, kuriuos valdžia visai spaudžia ir terorizuoja, sugeba ne tik išsimaitinti, bet ir parupinti šiek-tiek perviršio (kurį tačiau valdžia jiems atima).

Iš to aišku, kad tas nagaiškos "socializmas", kurį vykina teroristinė Maskvos diktatura, yra ekonomiškai subankrotavęs. Valdžia laikosi tik ginklo jėga. Jeigu Rusijos žmonės būtų duota proga laisvu balsavimu pasisakyti už valdžią ar prieš ją, tai bolševizmas būtų pasmerktas milžiniška dauguma balsų. Todėl Rusijos valdovai ir panaikino visuotinę balsavimą. Jų valdžia pasilaiko tik ginklo jėga.

Be Rusijos žvalgyba, viešojo policija ir kariuomenė suryja daug turto. Negaudami užsieniuse paskolų, bolševikai negalės tą ginkluotą jėgą ilgai šerti. Tuomet bus krachas.

Daniel Dobin iš Indianapolis, per 25 metų buvęs prezidentas vežikų ir šoferių unijos, kurį Darbo Federacijos vadai pirmo Darbo sekretoriaus vietą. Būtent prezidentas Rooseveltas ton vieton pasirinko pažangesnę moterį — p-lę Perkins.

Parašė Juozas Buktiškis

Panelė ir Panelė

—Vilniuje tuojaus už Žaliojo Tilto kairę pusę pro bažnyčią eina keista gatvė. Prieš gatvės yra keistas namas. Tame name aš apie tris mėnesius gyvenau, — kalbėjo lietuvis inteligentas, kurs savęs inteligentu tuomet neįvardino ir kuris atbuvo trumpą terminą politinėje caro valdžios areštantineje; ne ilgas jo terminas buvo dėl to, kad tai dėjos prieš pat 1905 metų revoliuciją: valdžia, mat, darėsi liberališkesnė, tikėdama tuomet grūžumu numalšinti visuotinę valdinių nepasitenkinimą.

—Ne, ne dėl to namas buvo keistas, kad aš jame gyvenau. Jo keistumas tame, kad pirmoje ir antroje gyvenimo kambarį apšviečia vienas ir tas pats langas. Aš pasakosiu apie antrąjį gyvenimą. Grindys pasvirusios link langų. Jeigu tenai šoktum ir pasistum bešokant, tai sulistų kojos į plyšį tarpe grindų krašto ir lango ir kartu su savo šoki-ke ir su stiklais nuvirtum į gatvę. Ar tai ne keista? O iki nupultum, tai apačioj gyvenanti žmonės judviejų abiejų kiškas pamatytų. Tai jau būtų nepaprasta namo keistenybė. Iš tų didelių langų galėjai spręsti, kad namas kada nors buvo palocium ar bažnyčia. O gatvės keistumas tame, kad jį lyg lankas ir į vieną pusę galėtum žemyn nusiristi, jeigu eitum iš naktinio kluho.

Kaip tik užlipi laiptais, čia pat yra durys, už kurių gyvena seną žemaitijos bajorę, nusibankrutijusi; šis kambaryukas yra tai kartu ir priešinė, ir virtuvė. Iš jo, per kitas duris, įeisi į didelį kambarį su minėtu dideliu langu. Šiame kambaryj gyvena panelė, tos moteries duktė. Antras dėjimas iš koridoriaus, tai kitos panelės kambarys. O šale jo buvo mano kambarys. Aš labai ilgai nepažįstu savo kaimynų tam pačiam koridoriuje. Tiesiog nesirupinu jais, nepaisau jų. Tai darau ne iš mizantropijos, ne iš so-

cialumo stokos. Tur but, tik dėl to, kad noriu turėti namie laisvę. Tokiu būdu ir kitų laisvės nevaržau žiurėjimu į juos, lyg ir šnipinėjimu.

Bet tą kartą teko man greičiau susipažinti su bajorė ir bajoraitė, negu ištikrųjų būtų reikėję. Pirmą dieną man pareinant namo, lipant laiptais jų dviejų durys buvo praviros. Niekas nepatėmijau tame pravirume. Mat, aš nežiuriu per plyšį.

Antrą dieną lipant aukštyn, tų buvusių bajorų luomos atstovų durys daugiau praviros; už jų smėkstelėjo senės šešėlis ir jaunosios veidas. Aš nepaisydamas praėjau, kaip "frantas."

Trečią dieną senė tarp pravių durų tiesiog į mane nusisypsojo.

Ketvirtą dieną ji prašneko —apie orą bjaurumą, lytų. Na, tai, mat, tarptautiška prakalba. Aš pritariau, parakiau, kad tiesa. Ir nuėjau sau. Jai turėjo, rodos, patikti, kad aš jos prakalbą teisinga pavadinau; bet kad kalbos užmegsti nesidaviau, tai penktą dieną jos durys buvo užsidariusios. Nuėjęs į savo kambariuką, džiaugiaus, kad niekas laisvės nevaržas. Žiuriu, ant grindų guli pundelis iš pašto. Iš adreso supratau, kad tai priklauso tajai moteriai. Nuėjau. Paklausiau, ar jai priklauso. Pažiūrėj į adresą, pasakė, kad taip.

—Ačiū ponui, ačiū. Aš linkamas, kad galėjau pasirodyti teisingu ir stoviu, kaip besotis, lyg laukdamas da didesnio pagyrimo, negu tie du "ačiū... ačiū". Taip daviau jai užmegstį kalbą. Pasakui tris syk nekanktrumu norėjau nukirst tą kalbą ir eit sau pasilsėt, bet nebuvo progos. Prašė atsisėsti; nesėdau; bet kalbą, pritariau jai. Tuo tarpu štai atlipa laiptais, peteliškė-panelė. Baltas, pudruotas veidas ir apikaklė iš žasų plunksnų baltuoja, draikosi jai apie ne iš mizantropijos, ne iš so-

delės. Kada tai buvau skaitęs romaną ir sužinojau, kad didelės akys mergelę padaro tobulai gražia. Ši nelabai graži; bet kad linksma ir didelėmis akimis į mane žiuri, tai man labai patiko, kaip graži.

Iš senės jau buvau sužinojęs, kad jiedvi iš bajorų; bet, girdi, kas iš bajorystės, kad neturtingas žmogus; kas pinigų tur, tai nereikalinga bajorystė.

Panelė įsiprašė į savo kambarį. Po pusvalandžio motina pridarė duris. Panelė taip pat priminė bajorystę ir, panašiai, kaip jos motina, paneigė bajoriškumą. Aš buvau šioks toks radikalas. Man tų dviejų moterų kalbos patiko. Bajoriškumas juk tai reakciją reiskia.

Jeigu bajorų mintys buržuaziškos, tai geriau, negu bajoriškios.

Per valandą viską apie jiedvi sužinojau. Taip atviros. Viską pasipasaškojo. Aš gėriusi, sakydama sau, kad vilniečių budas yra lietuviškas arba dalinai rusiškas. Toki jie atviri. Varšuvoj, kurią nesenai buvau apleidęs, nesužinosi tiek daug asmeniškumo nė per penkis mėnesius, kiek čia gali sužinot per valandą.

Panelė manęs nekvočė, išskyrus tai, kad pavadino mane "varšaviuku" ir paklausė, ar ji neklysta taip vadindama. Suprantama, aš prisipažinau, nes tai juk unaras man. Unaras ne dėl to, kad lenkas, bet dėl to, kad "buvaunas." O Vilniuje varšaviečiai tada buvo aukštai statomi. Man, lyg pelėdai, toksai aukštėjimas patiko.

Antrą valandą nusikaltėjom iki to, kad panelė net apie senmergystę užsiminė. Juokiasi, rodos, iš senmergių ir manęs klausia, ką aš manau apie tokias nelaimingasias, kurios nėra nė motinos, nė mergos.

—Aš bijau likti senmerge, —sako ji, kuomet aš jau renčiau eiti į savo kambarį. Ramindamas ją sakau:

—O, tamstai da nėra ko rūpintis apie senmergystę. Tegul senesnės panelės rupinasi.

—Ach, ponas... Aš jau turiu dvidešimt trejus metus, —netikėtai ji man pasisakė. —Jeigu da, metai, dveji — ach! tai jau senmergė! Aš nenoriu likti senmerge... Oi, oi... (B. d.)

"ALLRIGHT — ATIDUODU TRIS UZ PENKTUKĄ!"

Dabartinės kainos Wall gatvės biržoje

MAJORAS ANTON J. CERMAK BUS LAIDOTAS PENKTADIENI

Kunas gabenamas iš Miami Floridos specialiaume traukiny; bus Chicagoj trečiadieni

Chicago laukia karšta kova dėl majoro vietos; miesto taryba svarstys vakancijos užpildymo klausimą po laidotuvių, penktadieni

Trečiadienį apie dešimtą valandą ryto, vakar Miami mirusio Chicago miesto majoro Anton J. Cermak kunas bus atvežtas į Chicago specialiu traukiniu, kuris apleido Floridos miestą vakar 5 val. vak.

Kuną atveš į Illinois Central Railroad stotį, prie Roosevelt ir Michigan Avenue. Specialiaume traukinyje važiuoja majoro giminės ir draugai. Kuną prie stoties sutiks visa miesto taryba ir žymnieji piliečiai. Iš ten jis bus nuleidžiamas į namus, kur majoras Cermakas gyvena Chicagoje, 2138 Millard Ave.

Gėdulingos apeigos Chicago Stadiume

Penktadienį, planuojama, gėdulingos apeigos bus atliktos Chicago Stadiume. Kunas bus atneštas iš namų į Stadiumą penktadienį rytą. Po apeigų, prasidės gėdulingoji procesija, kuri apsuks miesto centrą ir nuleidžs kuną į Bohemian National Cemetery, North Ave., or Foster Avenue, kur Cermakų šeima turi koplyčią. Ten jis bus palaidotas.

Laidotuvėse planuoja dalyvauti visi Illinois valstijos dignitarai — pradedant gubernatoriumi ir baigiant miesto tarybos nariais — visi demokratai, kurie per Cermako pastangas įsigavo valdžion. Gubernatorius Horner atvyks Chicagoj trečiadienį.

Penki lietuviai kandidatuoja į Cicero miesto urėdus

Jie eis ant naujos partijos "Taxpayers' and Labor Party" tiketo.

CICERO — Kaip jau visi žino, miestelio nominacijos praėjo. Laimėjusieji džiugauja, pralaimėję liudi.

Demokratų tarpe norinčių būti ant tiketo yra tiek daug, kad rodosi negalėjo sutipti. Kilo ginčai ir skilimas. Išdygo nauja partija, "Taxpayers' and Labor Party". Tai čekų produktas.

Didžiausias vietas patys pasiėmė, o mažesnes primetė kitiems. Kliuvo keletas ir lietuviams. Dabar tarp jų lietuvių eina didelis bruzdėjimas. Kreipiasi į draugijas, klubus, prašo paramos rinkimų dienų, balandžio 4.

Suprantama, lietuviai turėtų palaikyti savuosius, tai yra, atiduoti už juos savo balsą — bet laimėti tai negalima. Tai bus tik simpatijos išreiškimas.

Sauks nepaprastą susirinkimą. Lietuvių Improvement ir Politikos Klubas turės nepaprastą susirinkimą ir tarsis apie 4-to balandžio rinkimus. Tame susirinkime mūsų politikieriai turės parparodyti kataras iš jų yra linkamiausias ir vertas paramos. Tėmykite "Naujienuose" apie to susirinkimo laiką ir visi dalyvaukite. Sekite politikos eigę.

Raud. Rožės klubas remia J. Lipskį. Raudonos Rožės klubas — tai vienas iš didžiausių klubų visoje apylinkėje. Praeitą penktadienį turėjo skaitlingą

meruoti. Pasiūlymas bus svarstomas kitame susirinkime.

Dalyvauja beveik išimtinai politikoje.

Sekamas susirinkimas bus tikrai svarbus; jis parodys, ar komunistams pasiseks jame įsigalėti, ar ne. Klubas gyvuoja jau virš metų. Narių jis turi virš šimto. Dalyvauja jis beveik tik išimtinai vietos politikoje. Už rėmimą vietos politikieriai klubo nariams atsimoka vienokio ar kitokio rūšies patarnavimu. Nariai duoklių per metus moka po vieną dolerį. Ligi šiol tarp klubiečių buvo pilniausia santaka ir draugiškumas. Dabar, rodosi, tarsi gali pasikeisti, o ypač jeigu nariai neapsižiūrės ir skaitlingai neatvyks į sekamą susirinkimą. —Kliubietis.

Ristynių vakaras lakunų naudai

Kovo 8 d. Chicago Lietuvos Auditorijoje įvyks labai įdomus ristynių vakaras, kuriame dalyvaus žymiausi lietuvių politikai, kaip tai: J. Bancevičius, Dan Bložis, L. Mingela, J. Mason, Adomas Widzes ir kiti. Pasirodys ir milžinas Gilis, kuris sveria 300 svarų.

Tas vakaras rengiamas specialiai tuo tikslu, kad parėmus lietuvių lakunus, kurie stropiai rengiasi skristi per Atlantiką į Lietuvą. Tais lakunais yra kapitonas Darius ir Girenas.

Visi lietuviai kovo 8 d. yra kviečiami atvykti Lietuvos Auditorijon, kur jie turės ne tik gerą pramogę, bet tuo pačiu laiku parėms bei padės įvykdyti lakunų sumanytą darbą. Ristynių pradžia 8 val. vakaro.

Klaidos atitaisymas

Vakar tilpusioje žinioje apie Lietuvos Moterų Draugijos "Apšvietos" paskaitą įsibrovė klaida. Paskaita įvyko kovo 14 d. Mark White Square svetainėje, o ne kovo 7 d., kaip buvo pažymėta vakarykščioje laidoje.

PIRMYN SHARPS and FLATS

LOST — A black pearl Shaeffer combination fountain pen and pencil. Misplaced, the night of Stephens' surprise party at the studio. Will the finder, kindly return Place... No speech making and no silk toppers at this

Seniausia ir Didžiausia LIETUVIŲ GRABORIŲ ĮSTAIGA

EUDEIKIS ir vėl nustebino publiką su savo naujiena. Kainomis už ankstesnę rūšies palaidotus. Mes nieko nereikalaujame už atvežtą mirusio majoro kuną. Jis mūsų įstaiga. Nubėgė kokių miesto dalykų. Reikalingi esant, mūsų automobilis atvažiuos į jūsų namus ir atveš į mūsų įstaigą, kur galėsite pamatyti didžiulį pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tą patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, nei kurti. EUDEIKIS yra vienatinis lietuvių graborius, kuris teikia ambulančią patarnavimą su ekspertu lietuvių patarnautoju. Dykai Keturiuos Moderniškios Koplyčios Dėrmenu. Pašaukite EUDEIKI pirmą negu kreipsitės kur kitur.

EUDEIKIS
JUSU GRABORIUS
4605-07 South Hermitage Avenue
Visa Telefonai: YARDS 1741 ir 1742.

party. Plenty of food, music, the same to Al Neckrosh, 6623 So. Francisco Ave. No questions will be asked.

FROM FAR AND NEAR
What a queer sensation! To wake of a morning with no idea for a column. And then to brood over the coffee and wheat cakes, read the morning paper, rummage through the pockets of the other suit to find only a rubber band and a 2 cent stamp, pace up and down the floor ten or fifteen minutes... — and still no idea... Finally, a thoughtful glance at the calendar brings back to mind that last Saturday bore some importance. What happened then! Ah! Yes! Frank Delano Roosevelt stepped into the shoes of Herbert Clark Hoover... 'Tis odd how all of these presidents wear the same size shoe... Probably there's a clause in the Constitution that says "No person except a natural born citizen with a size 6EE foot shall be eligible for the office of President"... 100,000 people attended the inauguration in Washington, D. C. ... Souds something like the size of the crowd that is going to attend the Pirmyn. Hilarity Social next Saturday, March 11th at

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

Toprašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Graboriai
Telefonas Yards 1138
Stanley P. Mažeika
Graborius ir Balzamuotojas
Moderniška Koplyčia Dovanai Turis, automobilius, visokiems reikalingiems. Kaina prieinama.
3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

Tel. Lafayette 3572
J. Liulevičius
GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS
Patarnauja Chicagoje ir apylinkėse.
Didelė ir graži Koplyčia dykai.
4092 ARCHER AV.

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIAS LIETUVIŲ GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvėse patarnauju geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausu prie grabų išdirbystės.
OFISAS:
668 W. 18th St.
Tel. Canal 6174

Palulis Hall 2242 West 2nd entertainment, and ballyhoo for all. Rock bottom prices to enter — two bits or one quarter of a dollar...

The other day our Amelia of the Blue Sedan fame visited one of these gypsies that looks at your hand for several minutes and then tells you all about your future... And here is what the gypsy told Amelia... You're going to have a long life — I can tell that by the life line. You're going to take a long journey. By the steamship line! I also see that you're fond of clothes — according to that clothes line. I observe that you have a beautiful profile as shown by the outline. And you're nose is perfect! I see that by the aquiline... Probably it was this same fortune teller that informed us of Stephens' Concert April 2nd at the Lithuanian Auditorium... Gypsies, Sombreros, fiestas, siestas, tangos, serapes, and a revolution! A typical Mexican setting! And a typical setting for "Pepta", the next operetta to be given by Pirmyn... And who is more capable of directing these Spanish tangos than Vylautas Zereni-Bellajus of Hindu wiggle fame... Vytautas has signed up to become a Pirmyn member...

Graboriai
I. J. ZOLP
GRABORIUS
1646 West 46 St.
Tel. Boulevard 5203 ir 8413
1327 So. 49 Ct.
Tel. Cicero 3724. Koplyčia dykai

Lachavich ir Sunus
LIETUVIŲ GRABORIUS
Patarnauja laidotuvėse kuopigijaus. Reikale, medžiame, atsiužiau, o mūsų darbu busite užgandinti.
Tel. Canal 2515 arba 2516
2314 W. 23rd Pl., Chicago
SKYRIUS
1439 S. 49 Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 5927

Tel. Republic 3100-3101
KOPLYČIA IR VARGONAI DYKAI
J. J. BAGDONAS
Graborius
2506 West 63rd St.
Nulindimo valandose patarnauju simpatyngai ir iškilmingai su muzika, dainomis, prakalbomis ir su tinkama pagarbą nuleidžiu į amžiną poilsio vietą.

S. M. SKUDAS
Lietuvis
GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS
Didelė ir graži koplyčia dykai
718 W. 18 St.
Tel. Roosevelt 7532

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS
Mūsų Patarnavimas laidotuvėse ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad nerusime išlaidų užlaikymui, skyrių.
3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skausmams, svajimo akių aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karšči, nuima kataraktą, atspaiso trumparegystę ir tolygybę. Priemiga reisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parandantia mažiausias klaidas. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akinų kainos per pusę pigiau, kaip buvo pirmiau.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be aikių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS
Patarnauja, Komplikacijas, Atitikimuose
Ofisas ir Akinių Dirbuvė
766 West 35th St.
Kampas Halsted St.
Valandos nuo 10-12, nuo 6 iki 8, Nedėliomis nuo 10 iki 12.

After months of research and experimentation, it has finally been found that the greatest weakness of young ladies today is bashful men. No wonder Bernard succeeds so well!... We have looked high and low, far and wide, far and near, but those two guys, Jacques Grandmesnil and "Sheik" Peters can't be found anywhere... Our own photographer, John Shumilo, reports that he has several pictures left of the last Pirmyn social. Better hurry before they are all gone... Next week, the Sharps and Flats will present a new feature that will be of interest and fun to all. More thrilling than a jig saw puzzle, and more refined than crossword puzzles... And so next Tuesday, turn to this page and read the adventures of THE SINGING FOOL who will be present at Palulis Hall next Saturday to greet all of you.

Lietuviai Gydytojai
DR. MARGERIO
PRANESIMAS
Peraikliai ir erdvės ir patogios vietos
3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare
Iventadieniais nuo 10 iki 12
Phone Boulevard 8483

DR. C. K. KLAUGA
Dentistas
Valandos nuo 9 — 9
2420 W. Marquette Rd.
arti Western Avenue
Phone HEMLOCK 7828

DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS
Grįže u Europos ir cil praktikoje senoj vietoj.
VALANDOS: 10-12 A. M. 2-6 P. M.
7-9 P. M. Sekmdieniais ir ketvirtadieniais pagal susitarimą.
3335 So. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 9199

A. MONTVID, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 W. Madison St.
Val. i iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Tel. Seely 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

A. L. Davidonis, M.D.
4910 So. Michigan Avenue
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandų ryto, nuo 6 iki 8 valandų vakare.
apart Iventadienio ir ketvirtadienio

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandų ryto, nuo 6 iki 9 valandų vakaro

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2343
DR. BERTASH
756 W. 35th St.
Cor. of 35th & Halsted Sts.
Ofiso valandos: nuo 1-3, nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5914
DR. NAIKELIS
756 W. 35th St.
(Cor. of 35th & Halsted Sts.)
Ofiso valandos: nuo 2-4, nuo 7-9
Nedėliomis pagal sutartį.

Daktaras V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo savo ofise patinusius, išpučiusius blauzdu gyslas.
Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12.
3343 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1401

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
Dentistas
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Telefonas Virginia 0036.

DR. A. L. YUSKA
2422 W. Marquette Rd.
Kampas 67th ir Artesian Ave.
Telefonas Grovehill 1595
Valandos nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2-4 ir 7-9 po pietų, sėdėdomis po pietų, Nedėliomis pagal susitarimą.

DR. ATKOCIUNAS
DENTISTAS
3147 So. Halsted St.
Paned., Sėdėd. ir Subat. 2-9 val.
Kitomis dienomis pagal sutartį.

Lietuviai Gydytojai

Rez. 6600 South Artesian Avenue
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

DR. M. T. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Canal 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: 1-3 ir 7-8
Sėdėdomis ir nedėliomis pagal sutartį.
Residencija 6628 So. Richmond Street
Telefonas Republic 7868.

Dr. Suzana A. Slakis
Moterys ir Vaikų Ligų Specialistė.
4145 Archer Ave.
Ofiso Tel. LAFAYETTE 7337
Ofiso val. kiekviena diena nuo 9 iki 12 ryto (išskyrus sėdėdomis). Taipgi nuo 4 iki 8 val. vakare. Utarinkais ir Ketvėdijais.
Rez. Tel. HYDE PARK 3395

PRANESIMAS
Mano ofisas val bus atidarytas ir pacientus priimsiu pradėdant nuo pirmadienio, sausio 15 dienos, 1933.
DR. A. J. GUSEN
DENTISTAS
4847 W. 14th St.
Cicero, Ill.

Ofiso tel. Lafayette 7031
Dr. V. E. Siedlinski
DENTISTAS
4143 Archer Avenue

Ivairūs Gydytojai
Phone Armitage 2822
DR. W. F. KALISZ
1145 Milwaukee Avenue
Valandos: 12 iki 2 ir 6 iki 8 P. M.
Sėdėd. vakarais uždaryta
Nedėliomis pagal sutartį.

DR. HERZMAN
— IS RUSIJOS —
Gera lietuviams žinoma, per 25 metus kaip patyręs gydytojas chirurgas ir akušierius.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyresnių ir vaikų, kaip kraujavimus, netodes X-Ray ir kitokių elektrinių prietaisų.
Ofisas ir Laboratorija:
1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos: nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakaro.
Tel. Canal 3110
Residencijos telefonai
Hyde Park 6755 ar Central 1464

DR. CHARLES SEGAL
Praktikoje 20 metai
OFISAS
4729 South Ashland Ave., 2 lubos
CHICAGO, ILL.
SPECIALISTAS DŽIOVOS Moterikių, Vyriskių ir Vaikų ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėl. nuo 10 iki 12 v. dienos.
Phone Midway 2880.

Telefonas Yards 0994
Dr. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 dienos, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12.
Rez. Telephone Plaza 3200

Ofiso Tel. Victory 6893
Rez. Tel. Drexel 9191
DR. A. A. ROTH
Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas, odos ligų, ir venerikių ligų.
OFISAS
3102 So. Halsted St.
Kampas 31st Street
Val. 10-11 v. ryto, 2-4, 7-9 v. v.
Nedėliomis ir Iventadieniais 10-2.

Advokatai
A. A. SLAKIS
Advokatas
Miesto Ofisas: 77 W. Washington St.
Room 905
Tel. Dearborn 7966
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakaraiai: Utarn. ir Ketv.—6 iki 9 val.
4145 Archer Ave. Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN
LIETUVIŲ ADVOKATAS
105 W. Monroe St., prie Clark
Telefonas Basin 7801, Telefontas 9-8
West Side: 2151 W. 22nd St.
Pensilvanijos, Sėdėd. ir Ketvėd. val. 6 iki 8
Telefonas Canal 0660
Namai: 6459 S. Rockwell Street
Utarn. ir Ketv. ir Subat. val. 7 iki 8
Telefonas Republic 9600

JOSEPH J. GRISH
Lietuviai Advokatas
4631 South Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6815 So. Rockwell St.
Tel. Republic 9223

Chicagos bankai uždaryti iki penktadienio

Roosevelto proklamacija prailgino Hornerio moratoriumą dvejomis dienomis

Chicagos gyventojai, biznierių kovoja su bankų uždarymų apsunkinimais

Visi Chicagos bankai bus uždaryti iki penktadienio, sulig proklamacijos, kurią išleido prezidentas Rooseveltas, paskelbdamas "bankinę šventę".

Gubernatorius Horner paskelbė moratoriumą šeštadienį, kuris turėjo nusitęsti tris dienas, bet prezidento Roosevelto paskelbtas moratoriumas Hornerio "bankinę šventę" prailgino iki penktadienio, kovo 10 dienos.

Kas po penktadienio — nežinia

Kas įvyks po ketvirtadienio su bankais, nežinia. Jeigu specialioji kongreso sesija, susirenkanti ketvirtadienį, nepriims jokių projektų, moratoriumas gali būti pratęstas arba modifikuotas, ir pinigų ištraukimas tebebus suvaržytas. Su laiku bankų veikimas grįš į normalias bėges.

Bankai atsidadys

Moratoriumas ir suvaržymai yra laikina priemonė, kurią valdžia dabartiniu laiku naudoja apsaugojimui depozitorinių pinigų ir Amerikos finansinės struktūros. Kiekvienas turi atsiminti, kad po moratoriumo ir kelias dienas vėliau bankai atsidadys. Gal jų veikimas tuomet tebebus dalinai suvaržytas, bet į trumpą laiką jis grįš į normalias aplinkybes.

Po moratoriumo mokės 5%

Jeigu moratoriumas nebus pratęstas po ketvirtadienio, Illinois valstijos, kaip ir Chicagos bankai atsidadys, bet iki kovo 15 d. temokės tiems depozitoriams, kurie to reikalauja — 5% jų depozitų. Mokesčiams depozitoriai gaus tiek pinigų, kiek jie reikalauja.

Biznierių keblame padėjime Moratoriumui suvaržius pinigų ir kreditą, Chicagos biznierių ir paprastų piliečių atsidaro keblame padėjime. Daugelis neturi pinigų, daugelis neturi smulkių pinigų. Darbininkai negauna algų, nors kai kurios įstaigos stengiasi išmokėti nors dalį.

Pinigių trukumai palengvinti Chicagos Clearing House planuoja išleisti laikinus "skriptus" — kurie bus garantuoti bankų turtu ir kurie bus taip geri, kaip pinigai. Moratoriumui praėjus, bankai juos išmains į tikrus pinigus.

Atidarytas gražios biuras Stambių banknotų išmainymui į smulkius prie Adams ir LaSalle gatvių, National Bank of The Republic rumuose yra atidarytas gražios biuras, po federalio reservo banko priežiūra. Kai kurios krautuvės, pav. Grant Department Store, 63rd ir Green, maino stambias banknotas į smulkius pinigus.

Pašto bankų moratoriumas nepalietė. Jie veikia kaip veik. Miesto centre pašto rumuose veikia banko centras, o įvairiose Chicagos dalyse 50 skyrių. Jie pinigus išmoka ir priima.

Kai kurios firmos priima čekius, bet gražą atmoka čekiais arba "prekių sertifikatais", kurie įgalioja pirkėją toje krautuvėje nupirkti prekių už nurodytą sumą.

Maisto Chicago nepritruks

Bankų moratoriumas, suvaržęs kreditą, sakoma, atsilieps į maisto kainas. Mėsa, daržovės, konservuoti valgiai — pakils šiandien. Buvo prisibijo-

ma, kad Chicago pritrūks pieno — bet pieno perdirbimo bendrovės tvirtina, kad ukininkai jį ir toliau pristatys. Prekybos įstaigos, daržovių rinkos, skerdyklos tvirtina, kad maisto Chicago užteks dar ir kelioms dienoms po moratoriumo. Trukumas, jie sako, Chicagoje nepasireiškė.

Išplaukia Lietuvon su "Naujienų" Velykine Ekskursija

Ponia Tnelė Žarolienė apleidžia Chicago kovo 29 d., apieis New Yorką kovo 30 d.

Kovo 30 d. iš New Yorko laivu "Bremen" išplaukia "Naujienų" Velykinė Ekskursija į Lietuvą.

Su ta Ekskursija išvažiuoja Anelė Žarolienė. Žaroliai užlaiko bučernę ir grosernę po antrašio 8140 Vincennes Ave., Chicago.

Ponia Žarolienė jau rengėsi važiuoti peritais metais, bet dėl tam tikrų priežasčių sumanymą turėjo atidėti. Dabar jau ištikrųjų pasirengus išvažiuoti, nes visi jos dokumentai prirengti kelionei.

Visa Ekskursija apleidžia Chicago kovo 29 d. iš Polk stoties, o kovo 30 apie 12 valandą nakties išplaukia laivu "Bremen" į Vokietiją. Iš ten — geležinkelio į Klaipėdą. — T. R.

Pinigių yra tik reikia mokėti jų gauti-ma-no šis lietuvis

Kartais ir apdeję baldai pasirodo labai naudingi tam tikslui

Pereitos savaitės pabaigoje pas vieną West Side lietuvių atėjo gražiai apsitaisęs vyras ir paklausė: "Ar nori pinigų?" Bankų moratoriumas tuomet dar nebuvo paskelbtas, bet lietuvis atsakė: "Kur čia nenorėsi, tik duok!"

"Puikiai", atsakė vyras ir išdėstė piliečiui savo nepaprastą planą tų pinigų gavimui — be jokio nuostolio iš jo pusės. Sumanymas lietuviui atrodė nepaprastai geras — ir pradėjo jį vykinti.

Visų pirma, ištuštino baldus iš kambarių ir primetė juose daugybę popiergalių. Savo dalį atliko ir laukė projekto autorius. Tas netrukus atvažiavo su troku, iš kurio į kambarius sunešė apdegusius baldus. Pirmąs lietuviui kėlė dabar turės daryti, nuvažiavo.

Pildydamas jo instrukcijas, lietuvis padegė popiergalius kambariuose, kas sienos aprukto išėjęs laukan laukė. Kai-mynai pastebėjo dumus besiskverbiančius iš lietuvių langų, pašaukė ugniagesius. Kuomet šie atvažiavo, lietuvis pareiškė, kad gaisrą pats užgesino, nieko pavojingo nebuvo.

Viskas sekėsi puikiai. Savo atliekų, nuėjo į apdraudos bendrovę ir pasiskundė, kad jo namuose kilęs gaisras ir baldai sudegė. Bendrovės agentas juos apžiūrėjo, išreiškė apgailestavimą, kad taip atsitiko ir lietuviui sumokėjo stambią sumą pinigų.

Viskam pasibaigus, agentas atsiėmė savo nuosimt nuo lietuvių ir išgabeno baldus į kitus namus, kur savininkas irgi neatsisakė tokiu būdu pinigų uždirbti. Tie baldai "degė" keliasdešimtį metų ir ap. bendrovei prisiėjo daug išmokėti nukentėjusiems, iki policija gražiai apsitaisiusį vyrą iš nesusiūpo su 26 bičiuliais.

Suimtieji yra Robert W. Grace, 111 S. Home Av., Oak Forest, "plano" autorius ir Frank Caba, 4334 W. Division St., — jo vyriausias adjutantas. Kiti — agentai — kurie ieškojo kostumerių. Jie prisipažino prie apdraudos bendrovės apgaudinėjimo.

Įka itintais dratais degino jų galvas kad išgauti pinigus

Du plėšikai žiauriai kankino Town of Lake gyventojus Bielskį, įsibrovę į jų namus.

Tik dabar paaiškėjo, kad apie dvi savaites atgal du vyrai įsibrovė į lietuvių Bielskių saldainių krautuvę, Town of Lake, 4544 South Wood St., ir naudojo žiauriausias priemones, kad priverstų juos pasakyti kur yra paslėpti pinigai.

Bielskio pasakojimas apie įvykį

Štai ką apie įvykį pasakoja pats Bielskis. Apie 8 val. v. jie įslinko į krautuvę ir užgesino šviestas. Niekas nelaukdamas jį ir jo žmoną sugriebė, užrišo abiem akis ir priėmė prie kedžių. Vienas jų ėmė daužyti Bielskienės galvą į sieną, kitas kumštiniu daužyti Bielskiui į veidą. Didžiausias baimės apimti, jis ir jo žmona pradėjo balsu šaukti.

Kad jų šaukimą nuslopinti, vagiliai atsuko radio, kurio stiprus balsas su Bielskių šaukimu sudarė didžiulį triukšmą. O vis daužė Bielskienės galvą į sieną, o jo vaidą kumštiniu. Pagaliau priverstę juos pasakyti kur pinigai. Teturėjo apie \$20.

Braukė per galvą su įkaitintais dratais

Manydami, kad tai ne viskas, vagiliai užkūrė gasinę krosnį, įkaitino du dratu ugnyje iki raudonumo ir tuomet pradėjo jais braukti Bielskiams per galvas. Skausmas buvo neapsakomas. Degancio kuno kvapas užpildė kambarius. Bet negalėjo pasakyti kur pinigai — nes jų daugiau neturėjo.

Vagiliai, matydami, kad nieko nepeš, liovėsi juos kankinti. Pasiėmė iš krautuvės cigaru, saldainių, geresnių rubų, radio ir daugybę kitų daiktų pabėgo.

Pp. Bielskiai yra apie 60 metų amžiaus. Užpuolimas į juos labai pavėkė. Dar ir dabar tebekenčia nuo žaizdų. Pranešė policijai, bet ši nieko ikišiol nesužinojo.

RADIO

PEOPLES RADIO PROGRAMA

Šiandien 7 val. vakare įvyks reguliaris antradienio radio programos, kurį savo pastangomis leidžia Peoples Furniture Co. krautuvės iš stoties W. G. E. S. 1360 kc.

Reikia pastebėti, kad ši syki klausytojai turės progos pasiklausyti dainuojant įžymių dainininkių, kurios jau gana senai dainavo per radio. Dainuos Genovaitė Šidickienė-Giedraitienė, Helen Benaitienė, Antanas Benaitis ir kiti. Taipgi kalbės Dr. Klauga-dentistas, bus graži ir nauja muzika ir kiti įdomūs dalykai. Todel atsiminkite užstatyti savo radio minėtam laike. — XXX.

Lietuvių bedarbių komitetas šaukia susirinkimą

Lietuvių bedarbių komitetas šaukia susirinkimą, kuris įvyks trečiadienį, kovo 8 d., 7 val. vakare, Mark White Square svetainėje, prie 30th ir Halsted gatvių. Įžangos nebus.

Taigi visi bedarbiai būtinai atsilankykite, nes šiame susirinkime turės būti išspręsta klausimas kaip sukelti pinigų, kad būtų galima sušelpiti tuos bedarbius, kurie būtinai yra reikalingi pagalbos, o taipgi bus pranešta apie centralinio bedarbių komiteto veikimą ir jo sąlygas. Turėsime nuspręsti ar mes lietuvių prie jo prisidėsime ar veiksime savarankiai.

Tuo reikalu mūsų delegatas palieks raportą apie tai, ką patyrė to komiteto posėdžiuose. Visus kviečia, Valdyba.

Dėl Lietuvių Baletu

"Naujienose" jau buvo pranešta, kad žinomas šokėjas Vytautas Zereni-Belajus rupinasi lietuvių baletu įkurimu. Buvo pasakyta, jog jis vyriausiai mokys lietuvių šokius. Prie progos čia tenka pasakyti, jog p. Belajus, įėjus susiras norinčių, mokys klasiškus ir orientališkus šokius.

Visi tėvai, kurie norite, kad jūsų vaikučiai išmokytų gražiai šokti, tuoj atsišaukite. Juo greičiau, tuo geriau, nes tuoj bus galima darbas pradėti. Rašykite laiškus (angliškai arba lietuviškai) šiuo adresu: Vytautas Belajus, 3813 W. Harrison St.

Ieško Kazimiero Lužos giminių

Kovo 5 d. Cook apskrčio ligoninėje mirė Kazimieras Luža. Kilo iš kaimo Maživos, Kartėnų valsčiaus. Yra žinoma, kad jo brolis gyvena Chicagoje. Greitai atsišaukite pas M. Valaską, 373 Kensington Ave., kuris rupinasi jo laidotuviems.

CHICAGOS LIETUVIŲ POT-POURRI

WEST ENGLEWOOD — Kovo 4 d. sunkiai susirgė J. Martin—Martusevičius plaučių uždegimu. Šiandien ligonis randasi po gydytojo priežiūra savo namuose, 6818 S. Ashland Ave.

Juozo draugai prašomi apsilankyti ligonį, nes kovo 5 d. jis buvo gana silpnas ir beveik susidūrė su mirčia. J. Martin yra senas "Naujienų" ir "Keleivio" skaitytojas ir remėjas.

Senas Petras.

BRIDGEPORT—Julius Mikevičius žinomas visuomenės darbuotojas yra žymiai pasveikęs iš po sunkios plaučių uždegimo ligos, nors dar į savo knygų krautuvę nesilanko, bet Chl. Liet. Dr-jos Sav. Paš. reikalais rupinasi. Jis yra po Dr. A. Montvido priežiūra. Tikimasi, į keletą dienų bus pilnai sveikas.

V. Mankus gavo skaudulį į koją, nors "Naujienas" ir išvežioja, bet turi daug vargo, jo žmona Mankienė susirgo influenza, tad ponam Mankams abiem sergant yra daug vargo. Jų dukrelė, mažą mergaitę sveikutė ir dabartiniu laiku pilna namų šeimininkė. Pp. Mankai gyvena 4112 W. Willington Ave.

BRIGHTON PARK — Jonas Jokantas, 4138 Archer Ave., dar nepilnai pasveikęs, apie tris mėnesius laiko atgal į sužeidė automobilis, perlaužė kojos kaulą. Koja dar tebėra suimtuota, bet jau drūčiai vaikšto.

BRIGHTON PARK — Antanas Jokantas, J. Jokanto brolis, 3934 S. Rockwell St. žinomas senas Brighton Parko biznierių, del persikeldimo susirgo vasario 27 d. Ligonis sveiksta ir pradeda vaikščioti.

BRIDGEPORT — A. Ambrazevičius Bridgeporte knygų ir laikraščių krautuvės savininkas iš naujo susirgo.

BRIDGEPORT — P. nia M. Kemšienė po operacijos, kurią padarė Dr. Biežis, randasi švento Kryžiaus ligoninėje. Jaučiasi gerai.

Linkėtina visiems ligoniams greit pasveikti. Pilielis.

NAUJIENŲ METINIAI KALENDORIAI

Jeigu kas dar neturite šių metų NAUJIENŲ KALENDORIŲ, parašykite tuoj, nes jų jau mažai beliko. Rašdami prisiųskite 10 centų. Mes išsiųsime bile kur.

NAUJIENŲ ADM.

Peter Conrad

Fotografuoju jūsų namuose arba studijoj 6023 S. Halsted St. (Jansen Stud.) Res. 730 W. 62nd St. Tel. Englewood 5840

REAL ESTATE

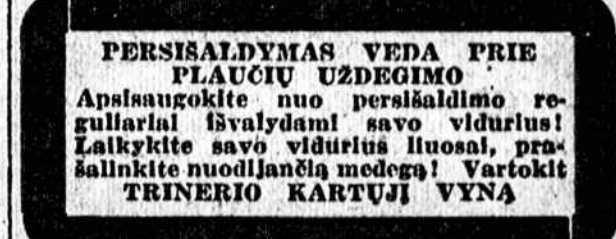
Biznis pamatuotas teisingumu

INSURANCE, NOTARY PUBLIC PERKAM LIETUVIŠKUS BONUS SUŠUMAM PINIGUS Į LIETUVĄ LAIVAKORČIŲ AGENTŪRA

Prisirašykite į mūsų spulką

TEL. LAFAYETTE 1083

2608 West 47th St.,

MADOS MADOS

3496 — Mažutei panelei suknelė, pasiūta iš dviejų spalvų materijų. Sukirptas mišros 8, 10, 12 ir 14 metų amžiaus panelem.

Norint gauti vieną ar daugiau rinkinukų, parašykite, prašome išsiųsti pakuotą blankų arba pridurti pavyzdžio numerį, pažymėti miera ir aiškiai parašyti savo vardą, pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kainą 15 centų. Galima prisijusti pinigų arba pašto čekeliu. Kartą su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienų Pattern Dept., 1789 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENŲ Pattern Dept. 1789 S. Halsted St., Chicago. Čia įdeu 15 centų ir pralauk atsiųsti man pavyzdį No. _____ Mieros _____ per krutinę (Vardas ir pavardė) _____ (Adresas) _____ (Miestas ir valstija)

PRANEŠIMAI

LIETUVIŲ BALETAS

Žinomas šokėjas Vytautas Zereni-Belajus organizuoja lietuvių baletą. Tėvai, kurie norite, kad jūsų vaikučiai išmokytų lietuvių baletą, tuoj atsišaukite jam laiška (lietuviškai arba angliškai). Bus bandoma sudaryti dvi grupes — iš jaunuolių ir vaikų. Siųskite laiškus šiuo adresu: Vytautas Belajus, 3813 W. Harrison St.

SLA. 226 kuopos susirinkimas įvyks kovo 7 d., 1933, 8 val. vak. Association House, 2150 W. North Ave. Chicago, Ill. Taipgi nariai kurie esate pasilike su mokesčiais malonėkite priburti ant susirinkimo užsimokėti, kad neuostuomet narys taisy. Turime kitokių reikalų, kurie liečia organizacijos laisvą. Prašome visus SLA. 226 k. narius atsilankyti ant susirinkimo. Sekretorius.

Lietuvių Moterų Draugijos Apšvieta mėsėnis susirinkimas įvyks kovo 7 d. 7:30 val. vak. Sandoros svet., 3227 S. Halsted St. Būtinai narės susirinkite skaitlingai, nes šiame susirinkime turėsime daug svarbių reikalų nutarti, kaip tai grabinę klausimas, darbininkų rinkimas "Bunco Party" vakarui, kuris rengiamas kovo 19 d., taigi visus narės esate prašome paaukauti davanų Bunco prizams. Sekretorė.

Bridgeporto Lietuvių Bedarbių susirinkimas. Trečiadienį, kovo 8 d. nuo 7 val. vak. Mark White Sq. salėje, 30th ir So. Halsted St. prasidės organizuojamos Bridgeporte Liet. Bedarbių kuopos susirinkimas. Visi Bridgeporto lietuvių bedarbiai kviečiami atsilankyti. Įžangos nebus.

Draugystė Saldžiausias Širdies Viešpaties Jėzaus laikys mėnesinį susirinkimą kovo 7 diena, 7:30 val. vak. 1933 m. Chicagos Lietuvių Auditorijoj 3133 So. Halsted St. Tamstos pribuvimas būtinai reikalingas, nes bus daug svarbių reikalų svarstoma del draugijos laisvą. Malonėkite kiekvienas narys atsilankyti į šį susirinkimą. Valdyba.

CLASSIFIED ADS

Financial

Finansai-Paskolos

NEPAPRASTA PROGA \$5000 morgičius ant 2 flatų mūrinių namo, karštu vandeniu apšildomas gali nupirkti už \$2700. Žmogus kuris nori parduoti šį morgičių yra priverstas važiuoti Lietuvon. Kitas \$2000 ant bungalow ir 5 kamb. virtul, galima nupirkti už \$1800. Atsikeipkite į Naujienų Klauskite p. A. Rypkevičiaus.

Business Service

Biznio Patarnavimas

NAMŲ SAVININKŲ ATYDAI Musų biuras suteikia patarnavimus namų savininkams reikale neušupratimui su rendančiais. Maža narinė mokesčiai. Expertų patarnavimas visose namų savininkų reikalingose srityse. Mes neturime skryčių. Atadara kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak. Šventadieniais nuo 10 iki ryto iki piet. Išjums namai originalio ir vienintelio namų savininkų biuro Chicagoje. LANDLORDS BUREAU OF CHICAGO Inkorporuotas 1642 West Division St. Tel. Armitage 2951-2952 Mes esame jau šiuo adresu virš 40 metų

PERKAME, PARDUODAM IR MAINOME Lietuvos Laisvės Bonus, Pirmus Morgičius, Namus, Farmas ir Biznius visose valstijose. Taipgi darom įvairius legalius dokumentus, kaip tai, pirkimui arba pardavimui. Pasinaudokite mūsų apie 20 metų plačiu patyrimu biznyje ir teisingu patarnavimu, tas jums bus naudingas.

J. NAMON FINANCE COMPANY 6735 S. Western Avenue, Chicago, Ill. Tel. GROVEHILL 1038

CLASSIFIED ADS

Business Service

Biznio Patarnavimas

INCOME TAX

MES GALIME ISPILDYTI JUSŲ 1932 metų Income Tax blankas už mažą atlyginimą. Atsiminkite jus turite išpildyti ir išsiųsti ne vėliau kaip iki 15 kovo mėn.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.

Auto Tires

NAUJI U. S. ROYAL tairai ir tuobos. Ant "seconds" galite sutaupyti iki 50% ant pasidėtinų ir trokų. Serlin Tire Co., 1400 So. Michigan Ave.

Miscellaneous for Sale

Įvairūs Pardavimai VISOKIOS RUŠIES LEPUNAI Šunis, kanarkos, balandėliai, zuikiai, gvi-nėjos, kiaušinė, baltos pelės, Bantams (gaidžiai), papugos, beždžionės, Tropiškų žuvis. Geriausios rušies ir parinkti lepunai.

IDEAL PET SHOP

946 W. 63rd Street

Senas Aukšas

Old Gold

VISUOMET TEISINGA CASH kaina mokėsi už seną aukšą, sidabrą, platiną ir dantų karūnas. U. S. Smelting Works (The Old Reliable) 39 South State St., kampas Monroe, 4to lubos. — O —

AUGŠCIAUSIA CASH KAINA tuojaus mokėsi už seną aukšą, laikrodžius, dantis, dia ir tt. Romack Gold Refinery, 7 W. Madison, kampas State, kambarys 1001. — O —

Help Wanted—Male

Darbininkų Reikia REIKALINGAS kriaunius, turi mokėti visą darbą, prosit ir siuti. 4309 W. 63 St.

Business Chances

Pardavimui Biznis

PARDAVIMUI bučernę ir grosernę su mažu namu, arba priimsiu mažą mainą. Šaukite Lafayette 8780. — O —

NEGIRDĖTAS BARGENAS

Parduosiu beveik už pusę kainos, nes einu į kitą biznį, kampinė bučernė ir grosernė. 4 kambariai, 2 karų garažai. Renda \$30 mėnesiui, nėra kompeticijos per 2 blokus. 1025 W. 65 St.

Real Estate For Sale

Namai-Zemės Pardavimui

Visuomenės Atydai Turime gerų pirkinių pardavimui pigiau už cash, ir mainymui visokios rūšies prekių, biznių, lotų ir farmų. Turint pinigų nusipirksite bent kokią nuosavybę ar tai namelį ar kokią biznį ir tuomet apsaugosite savo pinigus. — Apraudo dalykuose stovime pirmoje eilėje. Turime artimus ryšius su stipriausiomis ir didžiausiomis apdraudos įstaigomis. Išpildome visokios rūšies dokumentus, kaip tai pirmis ir antrus morgičius, kontraktus, Bills of Sale, Leases ir tt. Musų obalsi "Greitas ir teisingas patarnavimas". Viršminėtais reikalais kreipkitės prie mus.

Paul M. Smith & Co. Real Estate—Loans—Insurance 4425 So. Fairfield Avenue Lafayette 0455

Taip,

Čia NAUJIENŲ smulkiųjų skelbimų skyrius kalba!

Malonu girdėti, kad Tamsta jau pardavė savo biznį, kurį buvotė paskelbę NAUJIENOSE. Aš tuojaus užrašysiu Tamstos kitą skelbimą. Dabar smulkiųjų skelbimų kainos yra gana nupigintos, ir Tamsta užmokėsite už šį skelbimą daug mažiau. Jeigu dėsite jį keletą dienų, tai duosime dar ir nuolaidą.

—Ačiu už komplimentus — pasakykite savo pažįstamiems apie geras pasekmes gautas iš skelbimo ir, neužmirškite, kad NAUJIENŲ

Telefonas yra

ROOSEVELT 8500

Skelbimus priimame nuo pat ryto iki 8 valandai vakaro.